

YUNANİSTAN

KİMYASALLAR VE KİMYA ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih : 30.06.2026

Raporu Hazırlayan: Selanik Ticaret Ataşeliği

1. Yunanistan Pazarında Kimyasalla ve Kimyasal Ürünler Sektörü

1.1 Kimyasal ürünler sektörü ve Yunanistan`daki üretim düzeyi:

Yunanistan`ın kimyasal ürünler sektörü; petrokimya, temel kimyasallar, ilaç, plastik hammaddeleri, gübre, boya-vernük, deterjan ve özel kimyasallar ekseninde gelişmiş; ölçek olarak orta büyüklükte bir AB sanayi yapısıdır. Buna rağmen sektör, Yunanistan ihracatının yaklaşık %13`ünü oluşturduğu için stratejik kabul edilmektedir.¹

Sektörün ana omurgası:

- rafineri ve petrokimya,
- jenerik ilaç üretimi,
- plastik ve ambalaj hammaddeleri,
- endüstriyel kimyasallar,
- gübre ve tarım kimyasalları,
- boya/deterjan/temizlik kimyasallarıdır.

Özellikle ilaç sektörü son yılların en hızlı büyüyen alanı, rafineri ürünleri ise halen en büyük ihracat kalemidir. Plastik ve özel kimyasallar Balkanlar ile Güneydoğu Avrupa`ya yoğun ihraç edilen ürün gruplarıdır diyebiliriz.²

Yunanistan`da kimyasal ürünler sektörünün alt sektörlerini aşağıdaki şekilde gösterebiliriz.

Alt Sektör	Faaliyet Alanı	Öne Çıkan Ürünler
Petrokimya	Rafineri ve hidrokarbon işleme	propilen, polimerler, solventler
Temel Kimyasallar	İnorganik ve organik kimyasallar	asitler, soda, kimyasal ara maddeler
İlaç	Jenerik ve reçeteli ilaç	antibiyotik, tablet, serum
Plastik Hammaddeleri	Polimer ve ambalaj	PP, PE, PVC
Gübre & Tarım Kimyasalları	Tarım girdileri	azotlu gübreler, pestisit
Boya & Kaplama	İnşaat ve sanayi boyları	vernük, reçine
Deterjan & Kozmetik Kimyasalları	Tüketici kimyasalları	sabun, deterjan
Özel Kimyasallar	Endüstriyel uygulamalar	su arıtma, tekstil, katkı kimyasalları

¹ <https://www.enterprisegreece.gov.gr/en/greece-today/trade>

² <https://www.ekathimerini.com/economy/1297172/the-main-pillars-of-greek-industry/>

Burada ayrıca en çok ticarete konu olan ürünleri belirtmekte fayda görülmektedir. Ancak bu noktada iki ayrı liste oluşturmak gerekir.

1. Bugün en çok ticarete konu olan ürünler (mevcut ticaret hacmi)
2. Önümüzdeki 3–10 yılda büyüme potansiyeli en yüksek ürünler (yatırımlar, AB politikaları, enerji dönüşümü, ilaç, sürdürülebilirlik ve bölgesel tedarik zinciri eğilimleri dikkate alınarak)

Bu kapsamda Yunanistan'ın:

- ilaç sektöründeki yatırımları,
- petrokimya altyapısı,
- enerji dönüşümü projeleri,
- AB Yeşil Mutabakatı,
- tarım ve gıda sektörünün ihtiyaçları,
- Balkanlar ve Doğu Akdeniz'e ihracat rolü,
- Avrupa'nın Çin bağımlılığını azaltma politikaları

dikkate alınarak söz konusu ürünleri aşağıdaki şekilde iki listede gösterebiliriz.

Bugün Yunanistan'da ticarete en çok konu olan kimya ürünleri:

GTİP Ürün	Yunanistan'daki Üretim Durumu	Başlıca Kullanım Alanları
3004 Dozlandırılmış ilaçlar	Çok güçlü yerli üretim, ihracatçı sektör	İnsan sağlığı, hastaneler, eczaneler
2710 Rafine petrol ürünleri	Çok güçlü üretim ve ihracat	Yakıt, petrokimya hammaddesi
3901 Polietilen (PE)	Sınırlı yerli üretim, önemli ithalat	Ambalaj, film, boru
3902 Polipropilen (PP)	İthalata bağımlı, işleme kapasitesi güçlü	Ambalaj, otomotiv, ev eşyası
3904 PVC	Kısmi üretim, önemli ithalat	İnşaat, pencere profilleri, boru
3102 Azotlu gübreler	Yerli üretim mevcut	Tarım
3402 Yüze aktif maddeler ve deterjanlar	Güçlü yerli üretim	Temizlik ürünleri
3208 Boya ve vernikler	Güçlü yerli üretim	İnşaat, sanayi
3824 Özel kimyasal preparatlar	Hızlı büyüyen üretim	Endüstriyel formülasyonlar
3808 Pestisitler ve zirai kimyasallar	Karışım ve formülasyon güçlü	Tarım
3506 Yapıştırıcılar	Bölgesel ölçekte üretim	Ambalaj, mobilya, inşaat
3304 Kozmetik preparatları	Güçlü üretim ve ihracat	Kişisel bakım
2933 Heterosiklik bileşikler	Kısıtlı üretim, önemli ithalat	İlaç hammaddeleri
2915 Organik asitler	Büyük ölçüde ithalat	Plastik, ilaç, gıda
3814 Organik solventler	İthalat ağırlıklı	Boya, kaplama, temizlik

Önümüzdeki 3-10 yılda en fazla büyüme potansiyeline sahip kimya ürünleri:

GTİP Ürün	Yunanistan'daki Üretim Durumu	Başlıca Kullanım Alanları
3004 İlaçlar	Güçlü üretim, yeni yatırımlar devam ediyor	Sağlık
3002 Biyolojik ürünler, biyofarmasötikler	Yeni yatırımlar başlıyor	Biyoteknoloji, sağlık
2933 API ve heterosiklik bileşikler	İthalata bağımlı ancak yatırım potansiyeli yüksek	İlaç üretimi
2934 Farmasötik ara ürünler	Büyük ölçüde ithal	İlaç üretimi
2941 Antibiyotikler	İthalat ağırlıklı	Sağlık
3824 Batarya kimyasalları ve özel karışımlar	Henüz sınırlı	Enerji depolama
2836 Lityum tuzları	Üretim yok, ithalat ağırlıklı	Bataryalar
2825 Lityum bileşikleri	Üretim yok	Elektrikli araçlar
3907 Polyesterler	Orta düzey üretim	Ambalaj, mühendislik plastikleri
3909 Poliüretan sistemleri ve reçineler	Büyük ölçüde ithalat	İnşaat, izolasyon
3911 Özel reçineler	İthalat ağırlıklı	Kaplama, elektronik
3105 Özel gübreler	Büyüyen yerli üretim	Hassas tarım
3808 Biyolojik pestisitler	Yeni gelişen alan	Tarım
3402 Yeşil yüzey aktif maddeler	Üretim kapasitesi mevcut	Temizlik
3209 Su bazlı boyalar	Güçlü büyüme potansiyeli	İnşaat
3506 Su bazlı yapıştırıcılar	Artan talep	Ambalaj, mobilya

2026-2030 döneminde Yunanistan'da ithalat açığı vermesi muhtemel kimyasal ürünleri ise şöyle sıralayabiliriz:

Öncelik	GTİP Ürün	Yerli Üretim Durumu	Açık Beklentisi	Başlıca Kullanım
1	2933 Heterosiklik bileşikler (API)	Yetersiz	Çok yüksek	İlaç üretimi
2	2934 Farmasötik ara ürünler	Çok sınırlı	Çok yüksek	İlaç üretimi
3	2941 Antibiyotikler	Büyük ölçüde ithal	Çok yüksek	Sağlık
4	3002 Biyoteknolojik ürünler	Başlangıç aşaması	Çok yüksek	Biyofarma
5	3907 Mühendislik plastikleri / polyesterler	Kısıtlı	Yüksek	Ambalaj, sanayi
6	3909 Poliüretan sistemleri	Sınırlı	Yüksek	İzolasyon, inşaat
7	3911 Özel reçineler	Çok düşük	Yüksek	Elektronik, kaplama

Öncelik GTİP Ürün		Yerli Üretim Durumu	Açık Beklentisi	Başlıca Kullanım	
8	3824	Özel kimyasal karışımlar	Talep üretimden hızlı büyüyor	Yüksek	Endüstriyel formülasyon
9	3402	Endüstriyel yüzey aktifler	Kısmi üretim	Orta-Yüksek	Temizlik, sanayi
10	3811	Yakıt katkıları	İthalat ağırlıklı	Orta-Yüksek	Enerji
11	3105	Özel gübreler	Gelişiyor ancak yetersiz	Orta-Yüksek	Tarım
12	3808	Biyolojik pestisitler	Çok sınırlı	Yüksek	Tarım
13	2836	Lityum tuzları	Üretim yok	Çok yüksek	Batarya
14	2825	Lityum bileşikleri	Üretim yok	Çok yüksek	Enerji depolama
15	3209	Su bazlı boya sistemleri	Üretim var ancak talep artıyor	Orta	İnşaat

Kaynaklar: ELSTAT, Enterprise Greece, WITS, HACI, IOBE.³

Sektörün tüm kalemleriyle son beş yıllık ortalama genel üretim durumuna bakacak olursak;

Yıl	Tahmini Üretim Miktarı (milyon ton)	Üretim Değeri (€ milyar)	Açıklama
2020	13.2	8.4	Pandemi etkisi
2021	14.5	10.1	İlaç ve petrokimya toparlandı
2022	15.3	12.8	Enerji fiyatları nedeniyle nominal sıçrama
2023	14.9	11.9	Talep normalleşti
2024	15.1	12.4	İhracat destekli büyüme
2025*	15.5	13.0–13.5	İlaç ve özel kimyasallarda artış

*2025 verileri sektör tahmin ve provizyon verilerinden türetilmiştir.⁴

Yukarıdaki tablo; kimya, petrokimya, ilaç ve plastik hammaddeleri dahil geniş “kimya sanayi” yaklaşımıyla hazırlanmıştır. Veriler ELSTAT, HACI, Cefic, Eurostat ve sektör raporlarından derlenmiş yaklaşık sektör büyüklüklerini göstermektedir.

³ <https://www.enterprisegreece.gov.gr/en/greece-today/trade/>

⁴ <https://www.enterprisegreece.gov.gr/en/greece-today/trade/>

Sektörün dış ticaret yapısına baktığımız zaman en güçlü ihracat kalemlerinin rafine petrol ürünleri, ilaçlar, plastik ürünler, kimyasal karışımlar, deterjan ve temizlik malzemeleri, gübre olduğunu; en büyük ithalat kalemlerinin ise hammadde eksikliği nedeniyle organik kimyasallar, dışa bağımlılık nedeniyle plastik hammaddeleri, yetersiz kapasite nedeniyle ileri petrokimyasallar, teknoloji yoğun olduğu için endüstriyel özel kimyasallar, Çin ve Hindistan bölgelerine bağımlılık nedeniyle farmasötik aktif maddeler (API) olduğunu söyleyebiliriz.

Yunanistan'da kimya sektörünün güçlü olduğu alanlardan bahsedecek olursak, ilk olarak AB üyesi ülke konumunda olduğu için AB iç pazarına erişim buradan daha kolay olmaktadır. Yine Balkanlar'a ve yüksek üretim kapasitesi olan ülkemize lojistik yakınlığı, güçlü ilaç sanayisi, deniz taşımacılığı avantajı, yüksek ve artması beklenen ihracat oranıyla kimya sektörünün bölgede diğer pek çok sektöre göre güçlü olduğunu söyleyebiliriz. Diğer taraftan, yüksek enerji maliyetleri, büyük ölçekli petrokimya kapasitesinin sınırlı olması, hammaddede dışarı bağımlılık, Çin ve Türkiye'ye karşı maliyet baskısı sektörü zorlayan alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bazı parametreler açısından ülkemizle ufak bir karşılaştırmalı değerlendirme yapacak olursak;

Kriter	Yunanistan	Türkiye
Ölçek	Orta	Çok büyük
Sektörde güçlü olunan alan	İlaç, özel kimyasallar	Petrokimya, plastik, boya
İç Pazar	Küçük	Büyük
İhracat Yapısı	AB odaklı	Çok bölgesel
Enerji Avantajı	Zayıf	Görece daha iyi
Katma Değer	Daha yüksek niş ürünler	Daha geniş hacimli üretim

Genel olarak Yunanistan, hacim değil "katma değerli kimya ve ilaç üretimi" stratejisine yönelmiş durumda. Türkiye ise daha geniş ölçekli üretim ve ticaret ağıyla bölgesel üretim merkezi niteliğinde diyebiliriz.

Son olarak ilerleyen bölümlerde odaklanacağımız ürün başlıklarını belirlemek adına aşağıdaki liste, Yunanistan için hem bugün anlamlı ticaret hacmine sahip olan hem de 2030'a kadar güçlü büyüme potansiyeli taşıyan ürünleri tek tabloda birleştiriyor. İlk 5 ürün mevcut hacim ve büyüme dengesi açısından öne çıkarken, son 2 ürün daha çok geleceğe dönük fırsat niteliğindedir:

Sıra	GTİP Ürün Adı	Mevcut Ticaret Hacmi	3-10 Yıllık Potansiyel
1	2933 Heterosiklik bileşikler (API)	Yüksek	Çok Yüksek
2	3824 Özel kimyasal preparatlar ve formülasyonlar	Yüksek	Çok Yüksek

Sıra	GTİP Ürün Adı	Mevcut Ticaret Hacmi	3-10 Yıllık Potansiyel
3	2934 Farmasötik ara ürünler	Yüksek	Çok Yüksek
4	3907 Polyesterler ve mühendislik plastikleri	Yüksek	Yüksek
5	3105 Özel ve kompoze gübreler	Yüksek	Yüksek
6	3002 Biyolojik ürünler ve biyofarmasötikler	Düşük-Orta	Çok Yüksek
7	2825 Lityum bileşikleri	Düşük	Çok Yüksek

Dolayısıyla eğer amaç 2026–2030 döneminde Yunanistan'a ihracat fırsatlarını önceliklendirmek ise bu 7 ürünü aşağıdaki şekilde sınıflandırabiliriz:

Öncelik Seviyesi	GTİP
A+ (En güçlü fırsatlar)	2933, 3824, 2934
A (Güçlü ve istikrarlı fırsatlar)	3907, 3105
A- (Uzun vadeli yüksek büyüme)	3002, 2825

Bu ayırmada özellikle 2933, 3824 ve 2934, Yunanistan'ın mevcut ithalat ihtiyacı ile gelecekteki büyüme beklentisinin kesiştiği en güçlü üç ürün grubu olarak öne çıkıyor. İlerleyen bölümlerdeki analizimizi yukarıda bahsi geçen 7 ürün grubu üzerinde sürdüreceğiz.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları:

Yunanistan ve AB kimya/farma sanayi verileri, dış ticaret birim değerleri ve sektör fiyat endeksleri kullanılarak 2025–2026 dönemi için sanayide kullanılan ortalama üretici fiyat aralıkları aşağıdaki şekilde tahmin edilebilir.⁵

GTİP Ürün Grubu	Ortalama Üretici Fiyatı (€/ton)
2933 Heterosiklik bileşikler (API)	60.000 – 120.000
3824 Özel kimyasal preparatlar ve formülasyonlar	2.500 – 6.000
2934 Farmasötik ara ürünler	15.000 – 40.000
3907 Polyesterler ve mühendislik plastikleri	1.800 – 3.500
3105 Özel ve kompoze gübreler	450 – 900
3002 Biyolojik ürünler ve biyofarmasötikler	150.000 – 1.500.000+
2825 Lityum bileşikleri	8.000 – 20.000

⁵ <https://tradingeconomics.com/greece/producer-prices-in-industry-manufacture-of-chemicals-chemical-products-basic-pharmaceutical-products-pharmaceutical-preparations-eurostat-data.html>

- 3002 ve 2933 kodlarında ürün bazında fiyat farklılıkları çok yüksektir; biyofarmasötiklerde ton başına değer milyon euro seviyesini aşabilir.
- 3907 ve 3105 ürünlerinde Yunanistan fiyatları genel olarak AB ortalamasına oldukça yakındır.
- 2825 lityum bileşiklerinde fiyatlar son iki yılda küresel arz fazlası nedeniyle önemli ölçüde gerilemiştir.
- 2933 için Yunanistan'ın dış ticaret birim değerleri 2024–2025 döneminde yaklaşık 90.000 €/ton seviyesine işaret etmektedir.⁶

1.3. Kimyasallar ve Kimyasal Ürünler Sektöründe Üretici Yerli Firmalara/ Üretici Birliklerine veya Derneklerine İlişkin Bilgiler

Yunanistan`da kimyasallar ve kimyasal ürünler sektöründeki üretici firmaları ve sektörü temsil eden başlıca kuruluşları aşağıdaki şekilde gösterebiliriz:

Ürün Kategorisi	GTİP / NACE Aralığı	Firma / Kurum	Açıklama
Kimya sektörü çatı kuruluşu	NACE 20	Hellenic Association of Chemical Industries (HACI / ΣEXB)	Yunan kimya sektörünün ana temsil kuruluşu (900+ şirket)
Polyesterler, reçineler	3907	Megara Resins S.A.	Polyester, alkid reçine ve polimer üreticisi
Reçine teknolojileri / kimyasal Ar-Ge	3907 / 3824	CHIMAR HELLAS S.A.	Ahşap panel reçine sistemleri ve kimyasal Ar-Ge
Yapı kimyasalları / poliüretan sistemleri	3824	ALCHIMICA S.A.	Su yalıtım ve özel yapı kimyasalları üreticisi
Endüstriyel kimyasallar	3824	Alpha Chemical Products S.A.	Denizcilik ve endüstriyel özel kimyasallar
Boya ve yapı kimyasalları	3208–3210 / 3824	VITEX S.A.	Yunanistan`ın en büyük boya ve kaplama üreticilerinden
Yapı kimyasalları	3824	ISOMAT S.A.	Yapı kimyasalları, harç ve izolasyon sistemleri üreticisi
Yapı kimyasalları	3824	NEOTEX S.A.	Su yalıtım ve koruyucu sistemler üreticisi
Yapı kimyasalları	3824	DUROSTICK S.A.	Yapı malzemeleri ve kimyasal ürün üreticisi

⁶ <https://www.indexbox.io/store/greece-heterocyclic-compounds-market-analysis-forecast-size-trends-and-insights>

Ürün Kategorisi	GTİP / NACE Aralığı	Firma / Kurum	Açıklama
Gübre sektörü birliği	3105	SPEL (Fertilizer Producers & Traders Association)	Gübre üreticileri ve ithalatçıları temsil eden birlik
Gübre üretici ağı	3105	ANORGACHIM & üyeleri	Gübre ve tarım kimyasalları üretici/dağıtıcı ağı
Boya ve kaplama sektörü birliği	3208–3210	Hellenic Coatings Association	Boya ve kaplama üreticilerini temsil eden sektör birliği
Yapıştırıcı & sealant sektörü birliği	3824	Hellenic Adhesives & Sealants Cluster (HASC)	Yapıştırıcı ve sealant üreticileri platformu
Kimyasal dağıtım (üretici değil)	3824	ELTON Group	Kimyasal hammadde distribütörü ve trading şirketi

Yunanistan’da kimya sektöründe 900 civarında şirket yer almakta olup bu şirketlerin %95 i KOBİ statüsünde diyebiliriz. İlk 5 üretici pazarın yaklaşık %25 ine hakim durumdadır.

1.4. Kimyasallar ve Kimyasal Ürünler Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Yunanistan’da kimyasallar ve kimyasal ürünler sektörü, Avrupa Birliği içinde orta ölçekli ancak ihracat ve ticaret (özellikle dağıtım) ağırlıklı bir yapıya sahiptir ve sektörün işleyişinde üretim kadar hatta çoğu durumda daha fazla önem taşıyan unsur toptan ticaret ve distribütör ağlarıdır. Ülkede kimya sanayi ve kimyasal ürün ticareti büyük ölçüde KOBİ’lerden oluşmakta olup yaklaşık 900–1.000 civarında kimya üretim ve ticaret şirketi faaliyet göstermektedir; bunun yanında sadece kimyasal ürünlerin toptan ticaretine odaklanan ayrı bir segmentte de yaklaşık 1.800’den fazla şirket yer almaktadır. Bu yapı, sektörün “dağıtım merkezli” bir ekosistem olduğunu göstermektedir. Yunanistan’da kimyasal distribütörler yalnızca ürün satışı yapan araçlar değil; aynı zamanda depolama, lojistik, yeniden paketleme, teknik destek ve tedarik zinciri yönetimi gibi kritik fonksiyonları üstlenerek pazarın ana taşıyıcı unsuru haline gelmiştir. Özellikle büyük distribütörler, üreticilerden aldıkları ürünleri farklı endüstrilere (inşaat, boya-kaplama, tarım, gıda, otomotiv, temizlik ve kozmetik gibi) dağıtarak çok sektörlü bir tedarik ağı oluşturur.⁷

Toptan satış kanalı Yunanistan kimya sektörünün ana omurgasını oluşturur ve tipik tedarik zinciri genellikle “üretici → distribütör → endüstriyel müşteri veya perakendeci → son kullanıcı” şeklinde ilerler. Bu yapıda distribütörler stok yönetimi, büyük hacimli ithalat-ihracat işlemleri, depolama tesisleri ve bölgesel dağıtım merkezleri ile kritik rol oynar. Özellikle Atina ve Selanik gibi sanayi ve lojistik merkezlerinde yoğunlaşan kimyasal dağıtım firmaları, Balkanlar ve Doğu Akdeniz’e açılan ticaret hatlarında da aktif rol üstlenmektedir. Bu nedenle

⁷ <https://interchim.gr/>

Yunanistan kimya sektöründe toptan satış, hem iç pazarın ihtiyaçlarını karşılayan hem de ihracatı besleyen ana kanal olarak çalışmaktadır.⁸

Perakende satış tarafı ise toplam pazar içinde daha sınırlı bir paya sahiptir ve ağırlıklı olarak “tüketici kimyasalları” segmentinde yoğunlaşır. Bu segmentte ev temizlik ürünleri, deterjanlar, kişisel bakım ve kozmetik ürünleri, yapı marketlerde satılan boya ve izolasyon kimyasalları ile eczane kanalında bulunan hijyen ürünleri yer almaktadır. Perakende satış genellikle süpermarketler, yapı marketler, eczaneler ve giderek artan şekilde e-ticaret platformları üzerinden yürütülmektedir. Ancak endüstriyel kimyasalların büyük çoğunluğu perakende kanala hiç girmeden doğrudan distribütörler ve toptan kanallar üzerinden sanayiye ulaştığı için perakende kanalın toplam sektördeki ağırlığı sınırlıdır.⁹

Sektörün ekonomik yapısına bakıldığında Yunan kimya endüstrisi ihracata güçlü şekilde entegredir ve üretimin önemli bir kısmı dış pazarlara yöneliktir. Kimyasal ürünler, Yunanistan’ın sanayi ihracatı içinde önemli bir paya sahiptir ve özellikle endüstriyel kimyasallar ve türev ürünler Avrupa pazarına dağıtılmaktadır. Bu durum, ülkedeki distribütör ağlarının yalnızca yerel değil aynı zamanda bölgesel (Balkanlar ve Güneydoğu Avrupa) ölçekte çalışmasını zorunlu kılmaktadır. Ayrıca REACH gibi Avrupa Birliği kimyasal mevzuatları sektörü sıkı şekilde düzenlemekte, bu da özellikle küçük üreticiler ve distribütörler için uyum maliyetlerini artırırken kalite ve güvenlik standartlarını yükseltmektedir.¹⁰

Genel olarak değerlendirildiğinde Yunanistan kimyasal ürünler sektörü, üretimden çok ticaret ve dağıtımın belirleyici olduğu, toptan satışın ana kanal olarak çalıştığı ve perakende satışın daha çok tüketici ürünleriyle sınırlı kaldığı bir yapıdadır. Sektördeki büyüme eğilimi ise özellikle lojistik kapasitenin artması, distribütörlerin konsolide olması, e-ticaretin gelişmesi ve ihracat odaklı büyüme stratejileri üzerinden şekillenmektedir.

2. Yunanistan`ın Kimyasallar ve Kimyasal Ürünler Sektöründe Dış Ticareti ¹¹

2.1. Sektörde Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

2.1.1. Heterosiklik Bileşikler (GTİP 2933)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	İRLANDA	47.679	28,80%
2	HİNDİSTAN	41.660	25,16%
3	ÇİN	40.926	24,72%
4	ALMANYA	12.721	7,04%
5	POLONYA	5.250	3,17%
6	G.KIBRIS	3.431	2,07%
7	BELÇİKA	2.512	1,52%

⁸ <https://www.quimidroga.com/en/chemical-distributor-greece/>

⁹ <https://interspec.gr/en/company/>

¹⁰ <https://www.quimidroga.com/en/chemical-distributor-greece/>

¹¹ Bu bölümde yer verilen tüm sayısal veriler <https://www.trademapp.org/Index.aspx> adresinden temin edilmiş olup, 2025 yılına aittir.

8	İTALYA	2.498	1,51%
9	HOLLANDA	1.844	3,04%
10	İSPANYA	1.530	0,92%
*	TÜRKİYE	0	0,00%

2.1.2. Özel Kimyasal Preparatlar ve Formülasyonlar (GTİP 3824)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	ALMANYA	38.612	24,56%
2	İTALYA	24.664	15,69%
3	BELÇİKA	14.162	9,01%
4	HOLLANDA	10.230	7,04%
5	TÜRKİYE	8.704	5,54%
6	FRANSA	8.327	5,30%
7	ABD	7.664	4,88%
8	İSPANYA	7.173	4,56%
9	BULGARİSTAN	7.016	3,04%
10	ÇİN	6.769	4,31%

2.1.3 Farmasötik Ara Ürünler (GTİP 2934)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	HİNDİSTAN	25.268	33,18%
2	ÇİN	24.603	32,30%
3	ALMANYA	5.802	7,62%
4	İRLANDA	5.261	7,04%
5	İSPANYA	4.249	5,58%
6	HOLLANDA	2.977	3,91%
7	TAIPEİ ÇİN	2.172	2,85%
8	İTALYA	1.935	2,54%
9	AVUSTURYA	1.111	3,04%
10	MALTA	861	1,13%
*	TÜRKİYE	0	0

2.1.4 Polyester ve Mühendislik Plastikleri (GTİP 3907)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	TÜRKİYE	39.521	16,63%
2	ALMANYA	25.898	10,90%
3	İTALYA	22.560	9,49%
4	UMMAN	21.570	7,04%
5	POLONYA	15.030	6,32%
6	BELÇİKA	12.803	5,39%
7	İSPANYA	11.861	4,99%
8	FRANSA	10.454	4,40%
9	HOLLANDA	10.426	3,04%
10	MISIR	9.985	4,20%

2.1.5 Özel ve Kompoze Gübreler (GTİP 3105)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	NORVEÇ	31.894	18,79%
2	BELÇİKA	20.839	12,28%
3	MISIR	18.568	10,94%
4	ALMANYA	16.537	7,04%
5	İSPANYA	15.555	9,16%
6	İTALYA	13.492	7,95%
7	RUSYA	10.032	5,91%
8	ISRAİL	8.323	4,90%
9	FİNLANDİYA	6.709	3,04%
10	TUNUS	4.692	2,76%
*	TÜRKİYE	12	0,01%

2.1.6 Biyolojik Ürünler ve Biyofarmasötikler (GTİP 3002)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	ALMANYA	263.902	22,90%
2	HOLLANDA	222.932	19,34%
3	BELÇİKA	190.977	16,57%

4	İSVİÇRE	119.886	7,04%
5	İTALYA	89.880	7,80%
6	FRANSA	70.086	6,08%
7	İSPANYA	32.492	2,82%
8	İRLANDA	30.861	2,68%
9	İSVEÇ	29.976	3,04%
10	AVUSTURYA	29.206	2,53%
*	TÜRKİYE	77	0,01%

2.1.7 Lityum Bileşikleri (GTİP 2825)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	ROMANYA	882	32,76%
2	ABD	525	19,50%
3	FRANSA	351	13,04%
4	İTALYA	270	7,04%
5	PERU	203	7,54%
6	POLONYA	132	4,90%
7	ÇİN	79	2,93%
8	HOLLANDA	69	2,56%
9	ALMANYA	62	3,04%
10	BULGARİSTAN	60	2,23%
*	TÜRKİYE	7	0,26%

2.2. Kimyasallar ve Kimya Ürünleri Sektöründe Yunanistan'ın En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Burada Yunanistan'ın ihracatını dikkate alarak farklı ürün grupları üzerinde ilerlemek daha yararlı olacaktır.

Kimyasallar ve kimyasal ürünler sektörünü HS Bölüm 28–38 (inorganik kimyasallar, organik kimyasallar, ilaçlar, gübreler, kozmetikler, deterjanlar, özel kimyasallar vb.) kapsamında değerlendirirsek, 2024 itibarıyla Yunanistan'ın ihracat büyüklüğü açısından öne çıkan ilk 5 kimyasal ürün grubu şu şekildedir:

Sıra	GTİP (HS)	Ürün Grubu	Yaklaşık İhracat Değeri (2024)
1	3004	Dozlandırılmış ilaçlar (hazır ilaçlar)	≈ 3,0 milyar USD ¹²

¹² <https://tradingeconomics.com/greece/exports/pharmaceutical-products>

Sıra	GTİP (HS)	Ürün Grubu	Yaklaşık İhracat Değeri (2024)
2	3304	Cilt bakım ve güzellik preparatları	Yüz milyonlarca USD seviyesinde
3	3105	NPK ve kompoze gübreler	≈ 275 milyon USD seviyesinde ¹³
4	3901–3907	Primer form plastik hammaddeleri ve polimerler	Yüksek yüz milyon USD seviyesinde; kimya sanayinin önemli ihracat kalemi ¹⁴
5	3824	Özel kimyasal preparatlar ve kimyasal karışımlar	≈ 84 milyon USD (HS 382390 alt grubu) ¹⁵

Diğer taraftan, bölgede yatırımcı olup Yunanistan'dan ihracat yapma seçeneğini de dikkate alırsak şöyle bir tabloyla karşılaşabiliriz:

Öncelik	Ürün Kategorisi	GTİP / HS Kodları	Mevcut İhracat Durumu	Gelecek Potansiyeli	Türk Yatırımcı Açısından Değerlendirme
1	Gübreler (NPK, kompoze, azotlu gübreler)	3102, 3103, 3104, 3105	Çok güçlü. Yunanistan'ın en önemli kimya ihracat kalemlerinden biri. 2024'te gübre ihracatı yaklaşık 275 milyon USD seviyesine ulaştı. Balkanlar, Romanya, Ukrayna, Bulgaristan ana pazarlar. ¹⁶	Yüksek. Ukrayna yeniden yapılanması ve Doğu Avrupa tarımı nedeniyle talep artışı bekleniyor.	En mantıklı alanlardan biri. Türkiye'den ara hammadde tedarik edilip AB menşeli ürün olarak satılabilir.
2	ilaç ve farmasötik ürünler	3003, 3004, 3002	Çok güçlü. Yunan ilaç sektörü son yıllarda ihracat odaklı büyüyor. Üretim kapasitesi ve yatırımlar artıyor. ¹⁷	Çok yüksek. AB'nin Çin ve Hindistan bağımlılığını azaltma eğilimi avantaj yaratıyor.	Büyük sermaye gerektirir. Ancak CDMO (contract manufacturing) ve jenerik ilaç üretimi çok cazip olabilir.

¹³ <https://www.worldstopexports.com/greeces-top-10-exports/>

¹⁴ <https://ko.tradingeconomics.com/greece/exports-by-category>

¹⁵

<https://wits.worldbank.org/trade/comtrade/en/country/GRC/year/2024/tradeflow/Exports/partner/ALL/product/382390>

¹⁶

<https://wits.worldbank.org/trade/comtrade/en/country/GRC/year/2024/tradeflow/Exports/partner/ALL/product/>

¹⁷ https://www.reddit.com/r/EU_Economics/comments/1pka0va/removed/

Öncelik	Ürün Kategorisi	GTİP / HS Kodları	Mevcut İhracat Durumu	Gelecek Potansiyeli	Türk Yatırımcı Açısından Değerlendirme
3	Özel kimyasallar ve endüstriyel kimyasallar	3824, 3823, 3810, 3814	Orta-iyi seviyede. Yunanistan çeşitli özel kimyasalları Avrupa'ya ihraç ediyor. ¹⁸	Çok yüksek. Katma değeri yüksek, enerji yoğunluğu görece düşük.	Türk yatırımcı için en cazip segmentlerden. Personel sayısı az, marjlar yüksek.
4	Deterjanlar, temizlik ve kişisel bakım kimyasalları	3401, 3402, 3307	İyi seviyede. Balkanlar ve Güneydoğu Avrupa pazarlarında güçlü dağıtım kanalları mevcut.	Yüksek. Private label üretim artıyor.	Türkiye'deki üretim tecrübesi kolay taşınabilir. İşgücü ihtiyacı makul.
5	Plastik hammaddeler ve teknik polimer bileşikleri	3901-3915	Orta seviyede. Büyük petrokimya üreticisi değil ancak compounding ve masterbatch faaliyetleri mevcut.	Orta-yüksek. Elektrikli araçlar, kablo ve ambalaj sektörleri destekliyor.	Sadece katma değerli compound üretimi mantıklı. Temel petrokimya yatırımı enerji nedeniyle zor.

2026-2035 dönemine bakıldığında, Yunanistan'da kimya sektöründe en mantıklı yatırım modelinin "enerji yoğun üretim değil, yüksek katma değerli formülasyon ve AB pazarına erişim sağlayan üretim" olduğu göze çarpacaktır. Her yatırım alanı için Yunanistan'da enerji maliyetlerinin yüksek, işgücü arzının düşük, ölçek ekonomisinin zayıf olduğunu, yine doğalgaz maliyetlerinin de rekabetçi olmadığını dikkate almak gerekmektedir. Bu alanda, özellikle Selanik ve civar merkezli bir tesisle Balkanlar, Romanya, Bulgaristan, Sırbistan ve hatta Ukrayna yeniden yapılanma pazarına erişim kayda değer bir avantaj sağlayabilir.

Bu çerçevede birkaç üründe Yunanistan'ın en çok ihracat yaptığı ülkelere değinelim.

Bir Türk yatırımcı gözüyle bakarsak:

GTİP 3004 (İlaçlar) → En büyük ihracat kalemi ancak giriş bariyeri çok yüksek.

GTİP 3105 (NPK ve özel gübreler) → Mevcut ihracat gücü ile yatırım açısından en dengeli alan diyebiliriz.

GTİP 3824 (Özel kimyasal formülasyonlar) → Enerji maliyetlerinin yüksek olduğu Yunanistan'da en mantıklı orta ölçekli yatırım alanı.

GTİP 3402 – Deterjanlar ve yüzey aktif maddeler: Yunanistan'ın çok büyük turizm sektörü var. Balkanlar ve Doğu Akdeniz'e lojistik avantaj sağlıyor. Üretim teknolojisi karmaşık değil.

Enerji maliyeti toplam maliyetin küçük kısmını oluşturuyor. Türk yatırımcı için özellikle private label üretim modeli oldukça uygulanabilir.

GTİP 2933 – Heterosiklik bileşikler (ilaç ara maddeleri): Bu grupta API (Active Pharmaceutical Ingredient) ara maddeleri, ilaç hammaddeleri, bazı pestisit ve biyoteknoloji ara ürünleri yer alıyor. AB'nin son yıllardaki en önemli hedeflerinden biri Çin ve Hindistan'a bağımlılığı azaltma olduğundan jenerik ilaç, API, farmasötik ara madde alanlarında Avrupa içinde üretim teşvikleri bulunuyor.

Bir Türk yatırımcı açısından enerji maliyetleri, işçi bulma zorlukları ve fırsat alanları birlikte düşünüldüğünde, bu beşli içinde en rasyonel yatırım alanlarının sırasıyla:

3824, 2933, 3402, 3105 ve 3004 kodlu kategoriler olduğu söylenebilir.

Bu kategorilerde Yunanistan'ın en çok ihracat yaptığı ülkelere bakalım:

2.2.1. Özel Kimyasal Formülasyonlar (GTİP 3824)

	Ülke Adı	İhracat Değeri (bin \$)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	G. KIBRIS	25.865	29,31%
2	ROMANYA	11.556	13,10%
3	LÜBNAN	6.735	7,63%
4	BULGARİSTAN	6.571	7,04%
5	İSRAİL	5.864	6,65%
6	ARNAVUTLUK	5.061	5,74%
7	SIRBİSTAN	4.239	4,80%
8	MALTA	2.341	2,65%
9	LİBYA	1.906	3,04%
10	ŞİLİ	1.353	1,53%
*	TÜRKİYE	631	0,72%

2.2.2. Heterosiklik Bileşikler-İlaç Ara Maddeleri (GTİP 2933)

	Ülke Adı	İhracat Değeri (bin \$)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	BULGARİSTAN	667	25,41%
2	HİNDİSTAN	543	20,69%
3	İTALYA	397	15,12%
4	POLONYA	179	7,04%
5	ÇEK CUMHURİYETİ	152	5,79%

6	LÜBNAN	110	4,19%
7	SİRBİSTAN	107	4,08%
8	ALMANYA	106	4,04%
9	TÜRKİYE	64	3,04%
10	FAS	63	2,40%

2.2.3. Deterjanlar ve Yüzey Aktif Maddeler (GTİP 3402)

	Ülke Adı	İhracat Değeri (bin \$)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	G. KIBRIS	35.587	15,97%
2	BULGARİSTAN	23.610	10,60%
3	İTALYA	22.419	10,06%
4	ARNAVUTLUK	17.395	7,04%
5	POLONYA	11.813	5,30%
6	FRANSA	11.097	4,98%
7	ROMANYA	10.894	4,89%
8	CEZAYİR	9.905	4,45%
9	ALMANYA	7.813	3,04%
10	SUUDİ ARABİSTAN	6.949	3,12%
*	TÜRKİYE	4.935	2,21%

2.2.4. NPK ve Özel Gübreler (GTİP 3105)

	Ülke Adı	İhracat Değeri (bin \$)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	ROMANYA	56.314	23,68%
2	BULGARİSTAN	49.493	20,81%
3	UKRAYNA	41.272	17,36%
4	G.KIBRIS	15.737	7,04%
5	ARNAVUTLUK	14.922	6,27%
6	SİRBİSTAN	11.886	5,00%
7	K. MAKEDONYA	8.550	3,60%
8	FRANSA	6.594	2,77%
9	HIRVATİSTAN	5.481	3,04%
10	TÜRKİYE	4.074	1,71%

2.2.5. İlaçlar (GTİP 3004)

	Ülke Adı	İhracat Değeri (bin \$)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	ALMANYA	291.882	10,02%
2	İSPANYA	259.689	8,92%
3	AVUSTURYA	247.501	8,50%
4	FRANSA	186.179	7,04%
5	G.KIBRIS	170.563	5,86%
6	İTALYA	144.140	4,95%
7	HOLLANDA	118.747	4,08%
8	ÇİN	116.033	3,98%
9	B. KRALLIK	114.356	3,04%
10	İRLANDA	112.492	3,86%
*	TÜRKİYE	89.721	3,08%

2.3. Kimyasallar ve Kimya Ürünleri Sektöründe Yunanistan'ın Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

2.3.1 Heterosiklik Bileşikler (GTİP 2933)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Türkiye' den İthalatı (bin \$)	Türkiye'de n İthalatının Payı (%)
293359	Azot heteroatomlu heterosiklik bileşikler – diğerleri	83.767	0	0,00%
293399	Heterosiklik bileşikler (yalnız azot heteroatomlu) – diğerleri	29.746	0	0,00%
293379	Lactam yapısındaki diğer heterosiklik bileşikler	19.114	0	0,00%
293339	Piridin halkası içeren heterosiklik bileşikler – diğerleri	11.825	0	0,00%
293369	Triazin türevleri – diğerleri	9.639	0	0,00%
293329	İmidazol halkası içeren heterosiklik bileşikler – diğerleri	4.097	0	0,00%
293319	Pirazol halkası içeren heterosiklik bileşikler – diğerleri	2.941	0	0,00%
293349	Kinolin veya izokinolin halkası içeren bileşikler – diğerleri	1.416	0	0,00%
293311	Fenazon (Antipirin) ve türevleri	1.397	0	0,00%
293361	Melamin	798	0	0,00%

2.3.2. Özel Kimyasal Preparatlar ve Formülasyonlar (GTİP 3824)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Türkiye'den İthalatı (bin \$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
382499	Kimya ve bağlı sanayilerde kullanılan diğer kimyasal preparatlar	115.790	6.807	5,80%
382440	Çimento, harç ve beton için katkı maddeleri	24.552	1.205	4,90%
382450	Refrakter olmayan harç ve betonlar	13.158	308	2,30%
382460	Sorbitol (2905 pozisyonundakiler hariç)	1.408	0	0,00%
382491	İyon değiştiriciler	1.093	384	35,10%
382410	Hazır döküm kalıp ve maça bağlayıcıları	621	0	0,00%
382492	Kimyasal preparatlar – diğerleri	335	0	0,00%
382487	Perflorokarbon vb. içeren karışımlar	113	0	0,00%
382489	Diğer özel kimyasal preparatlar	52	0	0,00%
382486	Halojenli bileşikler içeren özel kimyasal preparatlar	35	0	0,00%

2.3.3 Farmasötik Ara Ürünler (GTİP 2934)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Türkiye'den İthalatı (bin \$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
293499	Diğer heterosiklik bileşikler	69.364	0	0,00%
293410	Tiyazol halkası içeren heterosiklik bileşikler	4.454	0	0,00%
293420	Benzotiyazol halkası içeren heterosiklik bileşikler	2.151	0	0,00%
293430	Fenotiyazin ve türevleri	141	0	0,00%
293491	Aminoreks ve türevleri	49	0	0,00%
293492	Diğer farmasötik ara heterosiklik bileşikler	3	0	0,00%

2.3.4 Polyester ve Mühendislik Plastikleri (GTİP 3907)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Türkiye'den İthalatı (bin \$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
390761	Polietilen tereftalat (PET) – şişe tipi	103.176	28078	27,21%
390729	Diğer epoksi reçineleri	42.273	2376	5,62%
390799	Diğer polyesterler	31.753	2225	7,01%
390730	Epoksi reçineleri	19.411	398	2,05%
390769	Polietilen tereftalat (PET) – diğerleri	15.635	2368	15,15%
390740	Polikarbonatlar	7.701	0	0,00%

390750	Alkid reçineleri	7.035	2413	34,30%
390791	Doymamış polyester reçineleri	5.848	1664	28,45%
390710	Poliasetaller	3.967	0	0,00%
390770	Poli(laktik asit) (PLA) ve benzeri polyesterler	545	0	0,00%

2.3.5 Özel ve Kompoze Gübreler (GTİP 3105)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Türkiye'den İthalatı (bin \$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
310520	Azot, fosfor ve potasyum (NPK) içeren mineral veya kimyasal gübreler	90.866	0	0,00%
310530	Diamonyum hidrojen ortofosfat (DAP gübresi)	23.164	0	0,00%
310590	Diğer mineral veya kimyasal gübreler	20.178	0	0,00%
310540	Monoamonyum fosfat (MAP gübresi)	10.330	0	0,00%
310551	Nitrat ve fosfat içeren mineral/kimyasal gübreler	8.796	0	0,00%
310559	Azot ve fosfor içeren diğer mineral/kimyasal gübreler	8.128	0	0,00%
310510	Tablet, benzeri şekillerde veya brüt ağırlığı 10 kg'ı geçmeyen ambalajlarda gübreler	5.672	12	2,11%
310560	Fosfor ve potasyum içeren mineral/kimyasal gübreler	2.624	0	0,00%

2.3.6 Biyolojik Ürünler ve Biyofarmasötikler (GTİP 3002)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Türkiye'den İthalatı (bin \$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
300215	Ölçülü dozlarda veya perakende satışa hazır immünolojik ürünler	783.665	0	0,00%
300241	İnsan aşılı	138.423	0	0,00%
300212	Karıştırılmış immünolojik ürünler (ölçülü dozlarda/perakende ambalajlı)	129.829	0	0,00%
300249	Diğer aşılı (veteriner vb.)	54.734	71	0,12%
300242	Veteriner aşılı	32.029	0	0,00%
300290	Diğer biyolojik ürünler (kan, toksinler, mikroorganizma kültürleri vb.)	9.578	0	0,00%
300251	Hücre tedavisi veya gen tedavisine yönelik ürünler	3.772	0	0,00%
300214	Karıştırılmamış immünolojik ürünler (ölçülü dozlarda/perakende ambalajlı)	403	0	0,00%
300259	Diğer biyolojik veya immünolojik ürünler	175	6	3,42%
300213	Karıştırılmamış immünolojik ürünler (ölçülü dozlarda olmayan)	26	0	0,00%

2.3.7 Lityum Bileşikleri (GTİP 2825)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (bin \$)	Türkiye'den İthalatı (bin \$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
282550	Bakır oksitleri ve hidroksitleri	1.628	0	0,00%
282580	Antimon oksitleri	395	3	0,70%
282520	Lityum oksit ve lityum hidroksit	218	0	0,00%
282590	Diğer inorganik bazlar, metal oksitler, hidroksitler ve peroksitler	214	5	2,33%
282510	Hidrazin ve hidroksilamin ile bunların inorganik tuzları	154	0	0,00%
282570	Molibden oksitleri ve hidroksitleri	76	0	0,00%
282540	Nikel oksitleri ve hidroksitleri	4	0	0,00%
282560	Germanyum oksitleri ve zirkonyum dioksit	2	0	0,00%

2.4. Kimyasallar ve Kimya Ürünleri Sektöründe Yunanistan'ın Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

2.4.1 Özel Kimyasal Formülasyonlar (GTİP 3824)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İhracat Değeri (bin \$)	Türkiye'ye İhracatı (bin \$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
382450	Ateşe dayanıklı harçlar ve betonlar (refrakter olmayan)	59960	499	0,83%
382499	Diğer kimyasal müstahzarlar ve formülasyonlar (başka yerde belirtilmeyen)	19241	117	0,61%
382440	Hazır çimentolar, harçlar ve betonlar için katkı maddeleri	7824	15	0,19%
382410	Döküm kalıp ve maçaları için hazırlanmış bağlayıcılar	885	0	0,00%
382460	Sorbitol (D-mannitol hariç)	173	0	0,00%
382491	Kimyasal karışımlar ve müstahzarlar (diğer)	90	0	0,00%
382481	Kloroflorokarbon (CFC) içeren kimyasal karışımlar	49	0	0,00%
382484	Aldrin, DDT, endrin vb. içeren kimyasal karışımlar	5	0	0,00%
382488	Diğer kalıcı organik kirleticileri (POP) içeren kimyasal karışımlar	2	0	0,00%
382487	PFOS ve türevlerini içeren karışımlar	1	0	0,00%

2.4.2. Heterosiklik Bileşikler-İlaç Ara Maddeleri (GTİP 2933)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İhracat Değeri (bin \$)	Türkiye'ye İhracatı(bin \$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
293369	Diğer azotlu heterosiklik bileşikler	645	0	0,00%
293399	Diğer heterosiklik bileşikler (yalnız azot heteroatomlu)	592	47	7,94%
293359	Pirimidin ve piperazin türevleri (diğer)	515	10	1,94%
293329	İmidazol türevleri (diğer)	338	0	0,00%
293339	Piridin ve türevleri (diğer)	237	0	0,00%
293319	Diğer imidazol bileşikleri	119	0	0,00%
293379	Laktam yapısındaki diğer heterosiklik bileşikler	109	0	0,00%
293349	Kinolin veya izokinolin türevleri (diğer)	27	6	22,22%
293361	Melamin	24	0	0,00%
293321	Hidantoin ve türevleri	19	0	0,00%

2.4.3 Deterjanlar ve YüzeY Aktif Maddeler (GTİP 3402)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İhracat Değeri (bin \$)	Türkiye'ye İhracatı(bin \$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
340250	Perakende satışa hazır temizleme ve yıkama müstahzarları	112.464	209	0,19%
340290	Diğer yüzeY aktif müstahzarlar ve temizleyiciler	43.142	1.514	3,51%
340249	Noniyonik yüzeY aktif maddeler	34.507	2.953	8,56%
340239	Katyonik yüzeY aktif maddeler	20.411	216	1,06%
340231	Anyonik yüzeY aktif maddeler	7.389	0	0,00%
340242	Diğer yüzeY aktif preparatlar	1.884	43	2,28%
340241	Anyonik yüzeY aktif maddeler (özel alt grup)	26	0	0,00%

2.4.4 NPK ve Özel Gübreler (GTİP 3105)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İhracat Değeri (bin \$)	Türkiye'ye İhracatı(bin \$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
310559	Diğer mineral veya kimyasal gübreler (NPK ve benzerleri)	130.585	0	0,00%
310520	Azot, fosfor ve potasyum (NPK) içeren mineral/kimyasal gübreler	88.522	3.735	4,22%
310590	Diğer gübreler	12.204	312	2,56%

310551	Nitrat ve fosfat içeren mineral/kimyasal gübreler	4182	0	0,00%
310540	Monoamonyum fosfat (MAP) ve karışımları	928	0	0,00%
310510	Tablet, paket vb. şekillerde gübreler (≤10 kg)	876	26	2,97%
310560	Fosfor ve potasyum içeren mineral/kimyasal gübreler	465	0	0,00%
310530	Diamonyum fosfat (DAP)	44	0	0,00%

2.4.5 İlaçlar (GTİP 3004)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İhracat Değeri (bin \$)	Türkiye'ye İhracatı (bin \$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
300490	Diğer ilaçlar (perakende satış için hazırlanmış, diğerleri)	2739696	1.529	0,06%
300439	Hormon içeren diğer ilaçlar (insülin ve kortikosteroid hariç)	222306	0	0,00%
300431	İnsülin içeren ilaçlar	163359	0	0,00%
300420	Diğer antibiyotikleri içeren ilaçlar	100107	0	0,00%
300432	Kortikosteroid hormonları içeren ilaçlar	74387	0	0,00%
300449	Diğer alkaloid veya türevlerini içeren ilaçlar	24098	0	0,00%
300410	Penisilin veya streptomisin türevlerini içeren ilaçlar	20470	0	0,00%
300450	Vitamin veya provitamin içeren ilaçlar	17917	0	0,00%
300442	Psödoefedrin veya tuzlarını içeren ilaçlar	4.462	0	0,00%
300443	Norefedrin veya tuzlarını içeren ilaçlar	183	0	0,00%

3. Kimyasallar ve Kimya Ürünleri Sektöründe Ülkemizden İhracat¹⁹

Yunanistan'ın kimyasallar ve ilaçlarda net ithalatçı olması, ilaç ve özel kimya ihracatında büyümesi, batarya, enerji depolama, yenilenebilir enerji, veri merkezi ve tarım yatırımlarının hızlanması, Türkiye'nin güçlü ara mamul, petrokimya, gübre, özel kimyasal ve jenerik ilaç üretim altyapısı, Türkiye-Yunanistan arasındaki kısa lojistik hat ve AB pazarına yakınlık avantajı gibi unsurları ve Turizm yatırımları (otel, resort, marina), Kentsel dönüşüm ve enerji verimliliği renovasyonları, Lojistik depolar- Veri merkezleri- Güneş ve rüzgar enerji projeleri, Liman ve altyapı yatırımları, AB Recovery Fund projeleri dikkate alarak ülkemizden Yunanistan'a hali hazırda en çok ihraç edilen ürünler ile yakın gelecekte (2026-2030) en güçlü olması beklenen ürün grupları üzerinden ilerlemek faydalı olacaktır.

Bu nedenle aşağıdaki ürün grupları üzerinden ihracatımızı açıklayabilir, verileri bu ürünler özelinde inceleyebiliriz:

¹⁹ Bu bölümdeki tüm sayısal veriler için kaynak: <https://www.trademap.org/Index.aspx>

Öncelik	GTİP	Ürün Grubu	Mevcut İhracat Durumu	2030 Potansiyeli	Değerlendirme
1	3824	Özel kimyasal preparatlar, proses kimyasalları, batarya ve endüstriyel formülasyonlar	Çok güçlü	Çok güçlü	Enerji depolama, su arıtma, sanayi ve yapı kimyasallarını da kapsayan geniş ürün grubu.
2	2933	Heterosiklik bileşikler (API ve ilaç ara maddeleri)	Güçlü	Çok güçlü	Yunanistan'ın büyüyen ilaç üretimi için kritik ara girdiler.
3	3907	Polyesterler, polikarbonatlar, PET ve mühendislik plastikleri	Güçlü	Güçlü	Ambalaj, ilaç, enerji ekipmanları ve plastik işleme sanayisinde kullanılıyor.
4	3214	Mastikler, derz dolguları, silikon bazlı dolgu ve yüzey hazırlama ürünleri	Orta	Çok güçlü	Turizm tesisleri, oteller, renovasyon projeleri ve enerji verimli binalarda kullanım hızla artıyor. Türkiye güçlü üretici konumunda.
5	3208	Sentetik polimer esaslı boya, vernik ve koruyucu kaplamalar	Güçlü	Çok güçlü	Otel, marina, liman, enerji ve altyapı projelerinde sürekli talep görüyor.
6	3105	NPK ve özel kompoze gübreler	Güçlü	Güçlü	Tarım modernizasyonu ve verimlilik yatırımları talebi destekliyor.
7	3002 / 3004	Biyoteknolojik ürünler, teşhis reaktifleri ve jenerik ilaçlar	Orta	Çok güçlü	Sağlık ve ilaç üretimindeki büyümeden faydalanıyor.

Özetle hem mevcut ticaret hacmini hem de gelecekteki büyüme potansiyelini birlikte değerlendirirsek bu başlıkta aşağıdaki ürünlere ilişkin rakamsal verileri paylaşmak yerinde olacaktır:

Sıra	GTİP	Ürün
1	3824	Özel kimyasallar ve yapı kimyasalları
2	2933	İlaç ara maddeleri
3	3208	Endüstriyel boya ve koruyucu kaplamalar
4	3214	Mastik, silikon ve derz sistemleri

Sıra	GTİP	Ürün
5	3907	Polyester ve mühendislik plastikleri
6	3105	Özel gübreler
7	3002/3004	Biyofarma ve ilaçlar

3.1 Özel kimyasallar ve yapı kimyasalları (GTİP 3824)

No	Gümrük Tarife Kodu	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	382499	Başka yerde belirtilmeyen diğer kimyasal ürünler ve müstahzarlar	1.590	1.863	3.360	4.956	5.557
2	382440	Çimento, harç ve beton için katkı müstahzarları	232	350	726	663	620
3	382450	Döküm kalıpları/maçaları için bağlayıcı müstahzarlar; kimyasal esaslı harç ve beton katkıları	38	75	74	147	213
4	382460	Sorbitol (D-Mannitol hariç)	0	0	0	97	132
5	382479	Halojenli hidrokarbon karışımları (diğerleri)	0	0	0	0	0
6	382481	Bromometan (Metil bromür) veya bromoklorometan içeren karışımlar	0	0	0	0	0
7	382486	HFC (Hidroflorokarbon) karışımları	0	0	0	0	0
8	382471	CFC/HCFC içeren halojenli hidrokarbon karışımları	0	0	0	0	0
9	382489	Diğer halojenli hidrokarbon karışımları	0	0	0	0	0
10	382492	Diğer kimyasal karışımlar ve müstahzarlar	0	0	0	0	0

3.2 İlaç Ara Maddeleri (GTİP 2933)

No	Gümrük Tarife Kodu	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	293369	Diğer azot heterosiklik bileşikler (yalnız hetero atomu azot olan)	3	100	3	46	2
2	293319	Diğer azot heterosiklik bileşikler	0	0	0	0	0
3	293337	Diğer heterosiklik bileşikler	0	0	0	0	0
4	293371	6-Heksanlaktem (Kaprolaktam)	0	0	0	0	0
5	293392	Alprazolam ve tuzları	0	0	0	0	0
6	293399	Diğer azot heterosiklik bileşikler	0	0	0	0	0
7	293329	Diğer bileşikler (imidazol vb. türevleri)	0	0	0	35	0
8	293359	Diğer pirimidin/piperazin türevleri	0	0	0	0	0
9	293361	Melamin	0	0	0	0	0
10	293339	Diğer piridin türevleri	0	0	0	0	0

3.3 Endüstriyel boya ve koruyucu kaplamalar (GTİP 3208)

No	Gümrük Tarife Kodu	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	320890	Esası poliester olan, susuz ortamda dağılan veya çözülen boya ve vernikler (emaye ve laklar dahil)	293	393	3	5	4
2	320820	Esası akrilik veya vinil polimer olan, susuz ortamda dağılan veya çözülen boya ve vernikler (emaye ve laklar dahil)	690	931	489	1	1
3	320810	Diğer sentetik veya kimyasal olarak tadil edilmiş tabii polimer esaslı, susuz ortamda dağılan veya çözülen boya ve vernikler (emaye ve laklar dahil)	3	5	12	59	43

3.4 Mastik, silikon ve derz sistemleri (GTİP 3214)

No	Gümrük Tarife Kodu	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	321410	Camcı macunu, aşılama macunu, reçineli çimentolar, kalafatçı bileşikleri ve diğer mastikler; boyacılıkta kullanılan dolgu ve sıvama macunları.	2.188	2.473	3.350	4.531	4.898
2	321490	Diğer macunlar, mastikler ve ateşe dayanıklı olmayan yüzey hazırlama/sıvama müstahzarları	210	229	424	501	397

3.5 Polyester ve mühendislik plastikleri(GTİP 3907)

No	Gümrük Tarife Kodu	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	390761	Poli(etilen tereftalat) (PET), iç viskozitesi $\geq 0,78$ dl/g	8.025	11.149	30.921	51.522	30.621
2	390729	Diğer polieterler (primer şekillerde)	0	1.321	3311	4.257	5.249
3	390799	Diğer poliesterler (primer şekillerde)	4.437	3.438	3391	5.210	2.539
4	390750	Alkid reçineler (primer şekillerde)	974	973	1172	1.425	1.609
5	390791	Doymamış poliester reçineleri (primer şekillerde)	2.633	2.146	1387	1.662	1.440
6	390730	Epoksi reçineleri (primer şekillerde)	266	447	453	512	465
7	390769	Diğer poli(etilen tereftalat) (PET)	0	495	497	93	50
8	390770	Poli(laktik asit) (PLA), primer şekillerde	0	0	0	0	0
9	390720	Diğer polieter alkoller (primer şekillerde)	320	0	0	0	0
10	390721	Polipropilen glikol (PPG)	0	0	0	0	0

3.6 Özel gübreler (GTİP 3105)

No	Gümrük Tarife Kodu	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	310510	Tablet veya benzeri şekillerde ya da brüt ağırlığı 10 kg'ı geçmeyen ambalajlarda mineral/kimyasal gübreler	7	0	1	2	12
2	310590	Diğer gübreler	0	0	15	35	12
3	310530	Diamonyum hidrojenortofosfat (DAP)	49	0	0	0	0
4	310520	Azot, fosfor ve potasyum (NPK) içeren mineral veya kimyasal gübreler	0	2	0	5	0
5	310559	Diğer mineral veya kimyasal gübreler (azot ve fosfor içerenler)	25	0	0	3.873	0
6	310551	Nitrat ve fosfat içeren mineral veya kimyasal gübreler	0	0	0	0	0
7	310540	Monoamonyum dihidrojenortofosfat (MAP) ve bunun fosforla karışımları	159	0	0	0	0
8	310560	Fosfor ve potasyum içeren mineral veya kimyasal gübreler	0	0	0	0	0

3.7 Biyofarma ve ilaçlar (GTİP 3002/3004)

No	Gümrük Tarife Kodu	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	300242	Gen tedavisi ürünleri	0	0	0	0	45
2	300259	Diğer biyolojik ürünler	0	0	11	29	44
3	300249	Diğer hücresel tedavi veya biyoteknolojik ürünler	0	3	0	0	33
4	300212	Antiserumlar ve diğer kan fraksiyonları	119	92	33	34	24
5	300215	İmmünojenik ürünler (perakende satış için hazırlanmış)	110	167	19	8	24
6	300290	Diğer gübreler	5	22	0	0	0
7	300213	İmmünojenik ürünler (karıştırılmamış, dozlandırılmamış)	0	0	0	0	0
8	300220	İnsan kullanımı için aşılar	0	0	0	0	0
9	300219	Diğer antiserumlar ve kan fraksiyonları	22	0	0	0	0
10	300214	İmmünojenik ürünler (karıştırılmış, dozlandırılmış)	0	0	0	0	0

No	Gümrük Tarife Kodu	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	300490	Diğer tedavi veya korunma amaçlı ilaçlar	1.153	589	531	1.739	1.877

2	300410	Penisilin veya türevlerini içeren ilaçlar	0	0	0	0	0
3	300449	Diğer hücresel tedavi veya biyoteknolojik ürünler	0	0	0	0	0
4	300420	Diğer antibiyotikleri içeren ilaçlar	1	1	0	0	0
5	300460	Sıtma tedavisinde kullanılan artemisinin türevlerini içeren ilaçlar	0	0	0	0	0
6	300432	Kortikosteroid hormonları içeren ilaçlar	0	0	0	0	0
7	300439	Diğer hormonları içeren ilaçlar	1	0	0	0	0
8	300431		0	0	0	0	0
9	300441	Efedrin veya tuzlarını içeren ilaçlar	22	0	0	0	0
10	300442	Psödoefedrin veya tuzlarını içeren ilaçlar	0	178	0	0	0

4. Kimyasallar ve Kimya Ürünleri Sektöründe İhracat Yoluyla Pazara Giriş

Yunanistan, Türkiye'nin coğrafi yakınlık, AB üyeliği, lojistik avantajlar ve sanayi entegrasyonu nedeniyle kimya sektörü açısından en erişilebilir Avrupa pazarlarından biridir. Ülke, kimyasal ürünlerde net ithalatçı konumdadır. Kimyasallar, Yunanistan'ın toplam ithalatında yaklaşık %15 paya sahip olup en büyük ithalat kalemlerinden biridir.²⁰

Türk firmaları açısından özellikle aşağıdaki ürün gruplarında fırsat bulunmaktadır:

Mevcut ihracatın güçlü olduğu alanlar

- Plastik hammaddeleri ve yarı mamuller
- İnorganik kimyasallar
- Boya ve kaplama hammaddeleri
- Gübre ve tarım kimyasalları
- Temizlik kimyasalları
- Su arıtma kimyasalları
- Endüstriyel solventler
- Ambalaj sanayi girdileri

Yüksek potansiyelli alanlar

- Özel kimyasallar (specialty chemicals)
- Yapı kimyasalları
- Kompozit ve ileri malzemeler
- Masterbatch ve katkı maddeleri
- Yeşil kimyasallar
- Biyobozunur plastik çözümleri
- İlaç hammaddeleri (API ve yardımcı maddeler)
- Kozmetik hammaddeleri
- Endüstriyel bakım kimyasalları

²⁰ <https://enterprisegreece.gov.gr/en/greece-today/trade/>

Avrupa genelinde olduğu gibi Yunanistan pazarında da değer zinciri giderek emtia kimyasallarından özel kimyasallara doğru kaymaktadır.²¹

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Yunanistan'da kimya sektörünün coğrafi dağılımı; sanayi yoğunluğu, liman altyapısı, ithalat merkezleri, tarımsal üretim bölgeleri ve büyük tüketici sektörlerinin konumuna göre şekillenmektedir. Türkiye'den ihracat yapmak isteyen kimya firmaları açısından tüm ülkeye yayılmış bir satış organizasyonundan ziyade belirli merkezlere odaklanmak daha verimli sonuç verecektir.

Atina ve çevresini kapsayan Attika Bölgesi, Yunanistan kimya pazarının en önemli merkezidir. Ülke nüfusunun yaklaşık üçte birinden fazlası bu bölgede yaşamakta ve sanayi dışındaki birçok ticari faaliyet burada yoğunlaşmaktadır. Kimyasal ürün ithalatçıları, distribütörler, ticaret şirketleri, ilaç firmaları ve büyük tüketicilerin önemli bölümü Atina merkezlidir.

Bölgenin en önemli avantajlarından biri, ülkenin en büyük limanı olan Pire Limanı'nın burada bulunmasıdır. Uzak Doğu, Avrupa ve Türkiye'den gelen kimyasal ürünlerin önemli bir kısmı bu liman üzerinden ülkeye giriş yapmaktadır. Ayrıca kamu kurumları, hastaneler, laboratuvarlar ve merkezi satın alma organizasyonlarının büyük bölümü de Atina'da yer almaktadır. Bu nedenle özellikle endüstriyel kimyasallar, laboratuvar kimyasalları, ilaç hammaddeleri, temizlik ürünleri hammaddeleri ve özel kimyasallar açısından ilk hedef bölge olarak değerlendirilmelidir.

Bölgenin en önemli avantajlarından biri, ülkenin en büyük limanı olan Pire Limanı'nın burada bulunmasıdır. Uzak Doğu, Avrupa ve Türkiye'den gelen kimyasal ürünlerin önemli bir kısmı bu liman üzerinden ülkeye giriş yapmaktadır. Ayrıca kamu kurumları, hastaneler, laboratuvarlar ve merkezi satın alma organizasyonlarının büyük bölümü de Atina'da yer almaktadır. Bu nedenle özellikle endüstriyel kimyasallar, laboratuvar kimyasalları, ilaç hammaddeleri, temizlik ürünleri hammaddeleri ve özel kimyasallar açısından ilk hedef bölge olarak değerlendirilmelidir.

Teselya, Yunanistan'ın en önemli tarım üretim alanlarından biridir. Pamuk, tahıl, meyve ve sebze üretiminin yoğun olması nedeniyle tarım kimyasalları ve gübre tüketimi ülke ortalamasının üzerindedir.

Larissa ve Volos şehirleri bölgenin ticaret ve lojistik merkezleridir. Tarımsal üretimin yoğunluğu nedeniyle bitki besleme ürünleri, gübreler, sulama sistemlerinde kullanılan kimyasallar, sera uygulamalarında kullanılan katkı maddeleri ve tarımsal plastik ürünler açısından önemli bir pazar oluşturmaktadır.

Türk üreticileri için özellikle gübre, tarım kimyasalları, sera örtüsü hammaddeleri ve sulama sistemlerinde kullanılan polimer bazlı ürünlerde fırsatlar bulunmaktadır.

²¹ https://www.reddit.com/r/economy/comments/1rxyz9g/the_breakup_of_the_european_chemical_sector/

Patras, Yunanistan'ın üçüncü büyük şehri olup Batı Yunanistan'ın ekonomik merkezidir. Şehir, Adriyatik Denizi üzerinden İtalya ile yapılan ticaretin önemli geçiş noktalarından biridir. Bölgede gıda sanayi, ilaç sektörü ve çeşitli üretim faaliyetleri bulunmaktadır.

Patras çevresinde faaliyet gösteren ilaç ve gıda üreticileri nedeniyle farmasötik hammaddeler, gıda katkıları, hijyen kimyasalları ve proses kimyasalları açısından talep oluşmaktadır. Ayrıca liman bağlantıları sayesinde ithalatçı ve distribütör firmalar için bölgesel bir dağıtım merkezi işlevi görmektedir.

Girit, Yunanistan'ın en büyük adası olup özellikle tarım ve turizm sektörleri açısından stratejik öneme sahiptir. Seracılık faaliyetleri, zeytin üretimi, meyve ve sebze yetiştiriciliği oldukça gelişmiştir.

Bu nedenle tarım kimyasalları, bitki besleme ürünleri, sera plastikleri, damla sulama sistemlerinde kullanılan hammaddeler ve tarımsal ambalaj ürünleri için önemli bir pazardır. Turizm sektörünün yoğunluğu ise yüzme havuzu kimyasalları, dezenfektanlar, temizlik ürünleri ve su arıtma kimyasalları açısından sürekli talep yaratmaktadır.

Türkiye'den gelen ürünlerin büyük bölümü önce Atina veya Pire üzerinden dağıtılsa da Girit'e yönelik uzmanlaşmış distribütörler aracılığıyla satış yapmak oldukça yaygın bir yöntemdir.

Türkiye'deki ihracatçılar tarafından çoğu zaman gözden kaçırılrsa da Atina'nın kuzeyinde yer alan Oinofyta ve Viotia bölgesi Yunanistan'ın en önemli organize sanayi kümelerinden biridir. Ülkedeki çok sayıda üretim tesisi, depo ve lojistik merkezi burada bulunmaktadır.

Boya üreticileri, plastik işleyiciler, metal sanayi işletmeleri, kablo üreticileri ve çeşitli kimya kullanıcıları bu bölgede yoğunlaşmıştır. Özellikle endüstriyel kimyasallar, solventler, reçineler, kaplama kimyasalları ve proses kimyasalları açısından önemli bir müşteri kitlesi bulunmaktadır.

Batı Makedonya geleneksel olarak enerji ve madencilik faaliyetleriyle öne çıkmıştır. Son yıllarda enerji dönüşümü kapsamında yeni sanayi yatırımları ve çevre teknolojileri projeleri gündeme gelmektedir. AB teşviklerinin de önemli miktarda tahsis edildiği gelişmesi desteklenen bir bölgedir.

Su arıtma kimyasalları, çevre teknolojilerine yönelik kimyasal çözümler ve endüstriyel bakım kimyasalları açısından orta vadeli potansiyel taşıyan bir bölgedir.

Bölgesel önceliklendirme yapacak olursak Türkiye'den Yunanistan'a kimya ihracatı planlayan firmalar için öncelikli hedef Atina-Attika, Selanik-Orta Makedonya; sonrasında ikincil olarak Teselya (Larissa-Volos), Oinofyta-Viotia Sanayi bölgesi, Patras olmalıdır diyebiliriz. Yine niş veya sektörel fırsat bölgeleri olarak tarım ve turizm (havuz gibi) kimyasalları için Girit, enerji ve çevre projelerinin ihtiyaz duyacağı kimyasallar için Batı Makedonya hedeflenebilir.

Diğer bir ifadeyle kimya sektöründe ilk pazar giriş aşamasında Atina ve Selanik merkezli güçlü distribütörlerle çalışmak, sonrasında tarım odaklı Teselya ve Girit bölgelerine, sanayi odaklı Oinofyta-Viotia koridoruna yayılmak genellikle en düşük maliyetli ve en hızlı sonuç veren büyüme stratejisi olarak değerlendirilmektedir.

Ürün grubuna göre ise plastik ürünlerde Selanik ve Girit, tarım kimyasallarında Teselya ve Girit, organik ve özel kimyasallarda Atina ve Patras, inorganik ve proses kimyasallarında Oinofyta-Viotia sanayi bölgesine odaklanması iyi bir ihracat stratejisi olarak değerlendirilebilir.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Yunanistan kimya pazarı, ölçek olarak Avrupa'nın büyük üretim merkezleriyle kıyaslandığında daha küçük görünse de, yüksek ithalat bağımlılığı, güçlü distribütör ağı ve bölgesel lojistik avantajları nedeniyle Türkiye için oldukça erişilebilir ve stratejik bir pazardır. Sektörün yapısı büyük ölçüde "üretimden çok dağıtım ve ticaret" üzerine kuruludur.

Yunanistan'da kimya sektörünün en belirgin özelliği, pazarın büyük kısmının ithalatçı-distribütör şirketler tarafından kontrol edilmesidir. Yerli üretim sınırlı olup, özellikle özel kimyasallar, plastik hammaddeleri ve endüstriyel kimyasalların önemli bölümü dış kaynaklıdır.

Bu yapı içinde:

- Büyük distribütörler ürünleri ithal eder
- Depolarında stoklar
- Yerel sanayiye ve son kullanıcılara dağıtır

Bu nedenle pazara girişte en kritik aktör doğrudan müşteri değil, distribütördür.

Örneğin ELTON gibi firmalar, yüzlerce tedarikçiden ürün alarak farklı endüstrilere (plastik, tarım, deterjan, kozmetik, su arıtma vb.) dağıtan çok sektörlü yapılardır.²²

Kimya sektöründe üretim tarafı oldukça parçalıdır:

- Firmaların büyük çoğunluğu KOBİ ölçeğindedir
- Büyük entegre kimya üreticisi sayısı sınırlıdır
- Üretim daha çok:
 - Boya
 - Yapı kimyasalları
 - Deterjan
 - Gübre
 - Plastik işleme alanlarında yoğunlaşır

Sektörde büyük firmaların çok küçük bir kısmı toplam cironun büyük bölümünü üretir.²³ Bu durum, pazarda fiyat rekabetinden çok dağıtım ağı ve teknik servis gücünün belirleyici olduğu anlamına gelir.

Pazar 3 ana segmentte çalışmaktadır. Emtia kimyasalları diye adlandırılan plastik hammaddeler, baz kimyasallar, solventler, gübre gibi ürünlerin bulunduğu segment fiyat odaklı ve yüksek hacimli bir pazardır. İkinci segmenti yüksek katgma değerli yapı kimyasalları, kaplamalar, reçineler, kozmetik hammaddeleri gibi ürünler oluşturmaktadır. Bu pazarda kritik

²² <https://www.spel.gr/index.php/elton>

²³ <https://cefic.org/landscape-of-the-industry/greece/>

olan distribütör ilişkileridir. Üçüncü segmenti ise endüstriyel tüketim kimyasalları dediğimiz su arıtma, temizlik ve proses kimyasalları oluşturmaktadır ve bu pazarın da kamu ve sanayi talebi ile stabil kaldığını söyleyebiliriz.

Yunanistan kimya pazarına ihracatta distribütör seçimi stratejik karardır, direkt satış nadirdir ve teknik destek ve regülasyon uyumu çok önemlidir.

Pazarda AB içi tedarikçiler (İtalya, Almanya, Hollanda) güçlüdür. Türkiye fiyat avantajı ile güçlü bir oyuncudur. Diğer taraftan Çin düşük fiyat segmentini baskılamaktadır. Rekabet çoğu zaman fiyat, lojistik, teslim süresi üzerinden oluşur. Ancak kritik fark şudur: Yunan alıcılar uzun vadeli tedarik istikrarına çok önem verir. Yunan kimya alıcılarının tipik davranışı uzun vadeli tedarikçi seçer, fiyat kadar teslim sürekliliğine bakar, teknik destek ister, küçük hacimle test alımı yapar ve sonra kademeli büyür.

Dolayısıyla özetle pazarın üretimden çok dağıtım ağı üzerine kurulu, Atina merkezli karar yapısına sahip, Selanik üzerinden lojistik olarak Türkiye'ye entegre, KOBİ ağırlıklı ve parçalı üretim yapısında, ithalata bağımlı bir Pazar olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Türkiye açısından ihracat odaklı en doğru giriş modeli ise Atina merkezli güçlü distribütör, Selanik lojistik desteği, Ürün bazlı nişleşme (tarım / plastik / yapı kimyasalları / endüstriyel kimya) ,REACH uyumlu ürün portföyü ile ilerlemek olacaktır.

Sektörde önde gelen firmalar ise aşağıdaki gibi gösterilebilir:

-Enerji, petrokimya ve temel hammadde üreticileri:

Firma	Faaliyet Alanı	Sektördeki Konumu	İhracatçı için anlamı
Motor Oil Hellas	Rafineri, petrokimya, yakıt, nafta türevleri	Güneydoğu Avrupa'nın en büyük rafineri/petrokimya oyuncularından	Solvent, nafta türevleri ve ara kimyasallar için referans fiyat belirleyici
Hellenic Petroleum (HelleniQ Energy)	Rafineri, enerji, petrokimya	Ülkenin en büyük entegre enerji grubudur	Plastik, solvent ve kimyasal ara ürünlerde güçlü alıcı/tedarikçi
LPC (Lubricants & Petrochemicals Company)	Yağlayıcılar, baz yağlar, petrokimya ürünleri	Motor Oil grubuna bağlı üretici	Endüstriyel yağlar ve katkı maddeleri pazarı
Revoil	Akaryakıt ve enerji dağıtımı	Bölgesel enerji dağıtım firması	Kimyasal lojistik ve türev ürün dağıtımı

-Sektörde dağıtım ve ithalatta yer alan firmalar (distribütörler)

Firma	Faaliyet Alanı	Sektördeki Konumu	İhracatçı için anlamı
ELTON Group	Endüstriyel kimyasallar, agrochemicals, kozmetik hammaddeleri	Yunanistan'ın en büyük kimyasal distribütörlerinden	Türkiye'den en çok ürün alan distribütör segmentlerinden biri

Firma	Faaliyet Alanı	Sektördeki Konumu	İhracatçı için anlamı
AFCO Group	Polimerler, kimyasallar, gübre, gıda katkıları	Balkanlar'da güçlü distribütör ağı	Türkiye-Balkan ticaret köprüsü
Safic-Alcan Hellas	Özel kimyasallar (coatings, adhesives, pharma)	Avrupa merkezli specialty chemicals distribütörü	Yüksek katma değerli kimyasallar için kritik oyuncu
Intertrade Hellas	Endüstriyel kimyasallar, hammaddeler	Orta ölçekli güçlü ithalatçı	Niş ürünlerde esnek alıcı
EstroChem	Endüstriyel, farmasötik ve yangın kimyasalları	Çok sektörlü distribütör	Proses kimyasalları ve endüstriyel tedarik
Valsamis Efodiazei	Kimyasal ticaret ve depolama	Esnek B2B distribütör	Küçük/orta ölçekli ürün girişleri için uygun

-Boya, kaplama, yapı kimyasalları ve endüstriyel üreticiler:

Firma	Faaliyet Alanı	Sektördeki Konumu	İhracatçı için anlamı
Vitex	Boya ve kaplama sistemleri	Yunanistan boya sektör lideri	Pigment, resin, katkı maddesi ithalatçısı
Chryssafidis	Endüstriyel ekipman + kimyasal tedarik	Sanayi tedarik zinciri oyuncusu	İnorganik ve proses kimyasalları
Isomat	Yapı kimyasalları	Güçlü inşaat kimyasal üreticisi	Çimento katkıları, su yalıtım kimyasalları
Neotex	Epoksi, su yalıtımı, kaplama sistemleri	Niş yapı kimyasalları üreticisi	Reçine ve epoksi bazlı ürünler

-İlaç, kozmetik ve yardımcı kimyasallardaki önemli Yunan firmalar:

Firma	Faaliyet Alanı	Sektördeki Konumu	İhracatçı için anlamı
Pharmathen	İlaç ve farmasötik ürünler	Yunanistan'ın en büyük pharma ihracatçılarından	API ve yardımcı madde tedariki
Demo Pharmaceuticals	İlaç üretimi	Büyük jenerik ilaç üreticisi	API ve solvent talebi
Korres	Kozmetik üretimi	Doğal kozmetik markası	Bitkisel kimyasal hammaddeler
InterMed / Uni-Pharma	İlaç ve medikal ürünler	İlaç sanayi grubu	Yardımcı kimyasallar

-Endüstriyel ve tarımsal son kullanıcılar:

Firma	Faaliyet Alanı	Sektördeki Konumu	İhracatçı için anlamı
Neochim	Gübre ve tarım kimyasalları	Tarım kimyasallarında güçlü yerel oyuncu	Gübre ve NPK ürünleri
Yara Hellas	Gübre	Global Yara International iştiraki	Yunanistan tarım kimyasalları lideri
Hellenic Sugar Industry	Gıda sanayi	Endüstriyel kimyasal tüketici	Gıda katkıları ve proses kimyasalları

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Kurum	Tür	Faaliyet Alanı	Rolü / Önemi	İletişim
SEV – Hellenic Federation of Enterprises	İş dünyası konfederasyonu	Sanayi, üretim, ihracat, politika geliştirme	Yunanistan'daki en büyük işveren ve sanayi çatı örgütü; kimya sektörü dahil tüm endüstrilerin politika temsilcisi	Xenofontos 5, 10557 Athens, Greece+30 211 5006 000 info@sev.org.gr (SEV)
Hellenic Association of Chemical Industries (HACI)	Sektörel birlik	Kimya sanayi, REACH/CLP uyumu, çevre & sürdürülebilirlik	Yunan kimya sektörünün ana çatı kuruluşu; Cefic üyesi	Patission 56, 10682 Athens, Greece (SEXB - HACI)
Federation of Industries of Greece (SBE)	Sanayi federasyonu	Kuzey Yunanistan sanayi (özellikle Selanik)	Sanayi kümelenmeleri ve üretim firmalarının bölgesel temsilcisi	Thessaloniki, Greece (genel merkez Selanik)
Enterprise Greece	Devlet yatırım ajansı	Yatırım teşviki, ihracat geliştirme, ülke tanıtımı	Yabancı yatırımcı ve ihracatçılar için resmi giriş kapısı	109 Vasilissis Sofias Ave, Athens, Greece info@enterprisegreece.gov.gr
Association of Greek Chemists	Meslek örgütü	Kimya bilimi, Ar-Ge, akademi-sanayi işbirliği	Kimyagerler ve teknik uzmanlar ağı; teknik standartlar ve konferanslar	27 Kaningos Str., 10682 Athens, Greece (fatipec.com)
SusChem Greece	İnovasyon platformu	Yeşil kimya, sürdürülebilir kimyasallar, Ar-Ge	AB Yeşil Mutabakat ve sürdürülebilir kimya projeleri platformu	NTUA (National Technical University of Athens), Athens (SusChem)
Hellenic Federation of Environmental Protection	Çevre STK	Atık yönetimi, çevre kimyasalları, geri dönüşüm	Çevre teknolojileri ve kimyasal atık yönetimi alanında temsil	Athens, Greece

Kurum	Tür	Faaliyet Alanı	Rolü / Önemi	İletişim
Companies (PASEPPE)				
Hellenic Chemical Engineers Association	Meslek örgütü	Kimya mühendisliği, proses endüstrisi	Endüstriyel prosesler ve kimya mühendisliği standartları	Greece (ulusal birlik)
Hellenic Association of Pharmaceutical Companies	Sektörel birlik	İlaç ve farmasötik üretim	API, yardımcı kimyasallar ve ilaç üretim sektörü temsilcisi	Athens, Greece
Hellenic Association of Chemical Distributors	Distribütör ağı	Kimyasal ithalat ve dağıtım	Türkiye'den ihracat için en kritik ticari karşı taraf yapısı	Greece (Atina merkezli dağıtım ağı)

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Aşağıda belirtilen açık kaynaklardan ithalatçı araması yapılabileceği gibi, Bakanlığımızın 'müşavire danışın' uygulaması üzerinden Ataşeliğimize veya Atina'daki Ticaret Müşavirliğimize başvurarak ithalatçı listesi talep edilebilir.

Kaynak	Tür	Ne sağlar?	Kimya sektörü açısından kullanım	Link
Kompass Greece	B2B firma veri tabanı	İthalatçı, distribütör, üretici listeleri	GTİP/ürün bazlı kimyasal ithalatçı bulma, şehir filtreleme (Atina, Selanik vb.)	https://gr.kompass.com
Europages	Avrupa B2B platformu	Firma profilleri ve tedarikçi listeleri	Specialty chemicals ve orta ölçekli ithalatçı bulmak için güçlü	https://www.europages.com
ELSTAT (Hellenic Statistical Authority)	Resmi istatistik kurumu	İthalat verileri ve sektör kırılımları	Hangi kimyasal ürünlerin ithal edildiğini doğrulama	https://www.statistics.gr
UN Comtrade	Küresel ticaret veri tabanı	Ülke bazlı ithalat/ihracat verileri	Yunanistan'ın hangi kimyasalları hangi ülkelerden aldığı	https://comtradeplus.un.org
ITC Trade Map	Ticaret analiz platformu	GTİP bazlı ticaret akışı	Türkiye'nin Yunanistan'daki pazar payı ve rakip ülkeler	https://www.trademap.org
Enterprise Greece	Devlet yatırım ajansı	Sektör raporları ve firma yönlendirme	Büyük distribütör ve sanayi firmalarına erişim	https://www.enterprisegreece.gov.gr

Kaynak	Tür	Ne sağlar?	Kimya sektörü açısından kullanım	Link
Athens Chamber of Commerce	Ticaret odası	Üye firma listeleri	Atina merkezli ithalatçı ve distribütörlere erişim	https://acci.gr
Thessaloniki Chamber of Commerce	Ticaret odası	Bölgesel firma rehberi	Kuzey Yunanistan kimya ithalatçıları	https://www.ebeth.gr
Kompass Chemical Importer Directory	Alt kategori veri tabanı	Sektörel ithalatçı listeleri	Direkt "importer" filtreli kimya firmaları	https://gr.kompass.com/y/importer/
Ezilon Europe Chemicals Directory	Sektör rehberi	Kimya üretici ve distribütör listeleri	Küçük-orta ölçekli ithalatçılar	https://www.ezilon.com

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Ürün bazında sorgulama için Müşavirlik ve Ataşeliğimize ulaşılabileceği gibi genel bir bilgi vermek gerekirse aşağıdaki tablo, sektördeki ürünler için bir rehber olabilir.

Ürün Grubu	Zorunlu Sertifika / Belge	Açıklama
Genel kimyasal hammaddeler	REACH Kayıt Belgesi	AB dışından ithal edilen ve yıllık ≥ 1 ton olan maddeler için REACH kaydı gerekir. ²⁴
Kimyasal maddeler ve karışımlar	SDS (Safety Data Sheet / Güvenlik Bilgi Formu)	Yunanca veya ürünün piyasaya sunulduğu ülke dilinde hazırlanmalıdır. ²⁵
Tehlikeli kimyasallar	CLP Sınıflandırma ve Etiketleme Dosyası	AB CLP Yönetmeliği (1272/2008) kapsamında etiketleme zorunludur. ²⁶
Tehlikeli maddeler	ECHA C&L (Classification & Labelling) Bildirimi	Tehlikeli maddeler için ECHA'ya sınıflandırma bildirimi gerekir. ²⁷

²⁴ <https://europa.eu/youreurope/business/product-requirements/chemicals/registering-chemicals-reach/>

²⁵ <https://www.sgs.com/en-gr/services/safety-data-sheets-support>

²⁶ https://commission.europa.eu/topics/business-and-industry/doing-business-eu/eu-product-safety-and-labelling/chemicals_en

²⁷ <https://www.sds-create.pl/en/cl-notifications-%E2%80%93-when-are-they-required-and-what-obligations-do-chemical-importers-have>

Ürün Grubu	Zorunlu Sertifika / Belge	Açıklama
Solventler, boyalar, yapıştırıcılar, mürekkepler	SDS + CLP + REACH	Temel üçlü uyum paketi zorunludur. ²⁸
Endüstriyel temizlik kimyasalları	SDS + CLP + UFI Kodu (gerektiğinde)	Zehir merkezleri bildirim gerekebilir. ²⁹
Deterjanlar	Deterjan Yönetmeliği Uyumluluk Dosyası + SDS	İçerik ve biyolojik parçalanabilirlik gereklilikleri bulunur.
Biyosidal ürünler (dezenfektan, haşere ilacı vb.)	BPR Yetkilendirmesi (Biocidal Products Regulation)	Yunan pazarına girmeden önce yetkili kurum onayı gerekir. ³⁰
Bitki koruma ürünleri (pestisitler)	Ruhsat / Pazar İzni	Tarım Bakanlığı veya ilgili otorite onayı gerekir.
Gübreler	AB Gübre Uygunluk Belgeleri	CE işareti veya ilgili AB gübre mevzuatına uyum aranır. ³¹
Kozmetik hammaddeleri	REACH + Kozmetik Mevzuatı Uyumluluğu	Yasaklı madde kontrolleri yapılır.
Tehlikeli karışımlar	Yunanistan Ulusal Kimyasal Ürünler Kaydı (NCHP)	Belirli tehlikeli karışımların ulusal kayıt sistemine bildirilmesi gerekir.
Kısıtlı veya SVHC maddeler	REACH Authorization veya Restriction Uygunluğu	Aday Liste (SVHC) ve Ek XIV/XVII kontrolleri yapılır.

İthalat sırasında genellikle istenen belgeler:

Belge	Zorunluluk
Ticari Fatura (Commercial Invoice)	Zorunlu
Paketleme Listesi (Packing List)	Zorunlu

²⁸ <https://echa.europa.eu/support/getting-started/importer>

²⁹

https://www.hsa.ie/eng/your_industry/chemicals/guidance_support/role_finder_tool/do_you_import_chemicals_from_outside_the_eu.html

³⁰ <https://www.qacslab.com/our-services/biocides-testing-services/biocidal-product-compliance/>

³¹ <https://hellaschem.gr/en/consulting-services/registration-of-products-in-the-national-register-of-chemical-products-nhrf>

Belge	Zorunluluk
Menşe Şahadetnamesi (Certificate of Origin)	Ürüne göre gerekli olabilir
Konşimento / AWB	Zorunlu
SDS (GBF)	Kimyasallarda fiilen zorunlu
Analiz Sertifikası (COA)	Özellikle hammaddelerde yaygın olarak talep edilir
REACH Uygunluk Beyanı	Çoğu ithalatta talep edilir
CLP Etiket Örneği	Tehlikeli ürünlerde gerekir

Türkiye'den Yunanistan'a kimyasal ürün gönderirken en sık sorun yaşanan konular:

1. REACH kaydının bulunmaması
2. SDS'nin Yunanca olmaması
3. CLP etiketinin eksik olması
4. UFI kodu gerektiren karışımlarda bildirim yapılmaması
5. Biyosidal ürünlerde ulusal ruhsat alınmaması
6. SVHC (yüksek önem arz eden maddeler) kontrollerinin yapılmaması olarak özetlenebilir.

4.4 Sektördeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri

Fuar	Tarih	Şehir	Ana Temalar	Türk İhracatçısı İçin Neden Önemli?	Katılması Uygun Firmalar
Forward Green Expo	26-28 Mart 2026	Selanik	Geri dönüşüm, dögüsel ekonomi, sürdürülebilir üretim, çevre teknolojileri	Yunanistan'ın yanı sıra Bulgaristan, Romanya, Sırbistan, Arnavutluk ve Kuzey Makedonya'dan profesyonel alıcıları çekmektedir. Sadece Yunanistan pazarına değil, Balkanlar geneline açılmak isteyen firmalar için en güçlü B2B platformlardan biridir. Çok sayıda distribütör, kamu kurumu ve sanayi kuruluşu katılım göstermektedir.	Geri dönüşüm kimyasalları, biyoplastikler, çevre teknolojileri, su arıtma kimyasalları, atık yönetimi çözümleri, sürdürülebilir kimyasal üreticileri
PLASTICA	Kasım 2026	Atina	Plastik hammaddeleri, polimerler, petrokimya, masterbatch, kauçuk ve katkı maddeleri	Yunanistan'da plastik ve petrokimya sektörüne yönelik en önemli ticari fuardır. Plastik işleme sanayisi, ambalaj üreticileri ve distribütörlerle doğrudan	Petrokimya şirketleri, polimer üreticileri, PE, PP ve PVC üreticileri, masterbatch üreticileri, katkı

Fuar	Tarih	Şehir	Ana Temalar	Türk İhracatçısı İçin Neden Önemli?	Katılması Uygun Firmalar
CLEAN EXPO	Mart 2026	Atina	Temizlik kimyasalları, hijyen ürünleri, dezenfektanlar ve profesyonel temizlik ekipmanları	görüşme imkânı sunar. Özellikle hammadde ve yarı mamul tedarikçileri için yüksek ticari potansiyel taşır. Zincir mağazalar, otel tedarikçileri, profesyonel temizlik şirketleri ve distribütörlerle temas kurulabilen önemli bir platformdur. Özel markalı (private label) üretim fırsatları açısından da değerlidir.	kimyasalları üreticileri, kauçuk hammaddesi üreticileri Deterjan üreticileri, dezenfektan üreticileri, profesyonel temizlik kimyasalları üreticileri, hijyen ürünleri üreticileri, otel ve endüstriyel hijyen çözümleri sunan firmalar
Coating Forum	Şubat 2027	Atina	Boya, reçine, pigment, solvent, yüzey kaplama ve yapı kimyasalları	Boya ve kaplama sektöründe faaliyet gösteren teknik satın almacılara ve distribütörlere ulaşmak için en uzmanlaşmış etkinliktir. Katılımcı profili teknik açıdan güçlü ve karar verici seviyededir.	Boya hammaddesi üreticileri, reçine üreticileri, pigment üreticileri, solvent üreticileri, yapı kimyasalları ve kaplama teknolojileri firmaları
Renewable EnergyTech	26-28 Mart 2026	Selanik	Batarya teknolojileri, enerji depolama sistemleri, hidrojen, yenilenebilir enerji ve ileri malzemeler	Enerji dönüşümü yatırımlarının hızlanması nedeniyle yeni nesil kimyasallar ve özel malzemeler alanında faaliyet gösteren firmalar için gelişen bir platformdur. Güneydoğu Avrupa'daki enerji projelerine erişim fırsatı sunar.	Batarya kimyasalları üreticileri, enerji depolama sistemleri tedarikçileri, hidrojen teknolojileri firmaları, özel performans kimyasalları ve ileri malzeme üreticileri
Verde.tec	Şubat 2027	Atina	Çevre yönetimi, atık su arıtımı, sürdürülebilirlik ve döngüsel ekonomi	Belediyeler, kamu kurumları ve çevre projelerine yönelik karar vericilere ulaşmak açısından önemlidir.	Su arıtma kimyasalları üreticileri, atık su kimyasalları üreticileri, çevre

Fuar	Tarih	Şehir	Ana Temalar	Türk İhracatçısı İçin Neden Önemli?	Katılması Uygun Firmalar
Coatings Conference	Nisan 2026	Atina	Boya ve kaplama teknolojileri, yeni ürün geliştirme ve sektör trendleri	Özellikle kamu destekli altyapı ve çevre yatırımlarına yönelik iş geliştirme fırsatları sunar. Daha çok teknik konferans niteliğinde olup fuar boyutu sınırlıdır. Ancak sektör profesyonelleriyle networking yapmak, teknik gelişmeleri takip etmek ve potansiyel iş ortaklarıyla tanışmak açısından faydalıdır.	teknolojileri firmaları, endüstriyel arıtma çözümleri sağlayıcıları Ar-Ge ekipleri, teknik satış ekipleri, boya ve kaplama hammaddesi üreticileri, sektör danışmanları ve teknik uzmanlar

Alt Sektör

Petrokimya ve Polimerler

Masterbatch ve Katkıları

Plastik Hammaddeleri

Boya Hammaddeleri

Solventler ve Reçineler

Yapı Kimyasalları

Deterjan ve Temizlik Kimyasalları

Dezenfektan ve Hijyen Ürünleri

Su Arıtma Kimyasalları

Geri Dönüşüm Kimyasalları

Biyoplastikler

Batarya Kimyasalları

Özel Endüstriyel Kimyasallar

Çevre Teknolojileri ve ESG Çözümleri

En Uygun Fuarlar

PLASTICA

PLASTICA

PLASTICA

Coating Forum, Coatings Conference

Coating Forum

Coating Forum

CLEAN EXPO

CLEAN EXPO

Forward Green Expo, Verde.tec

Forward Green Expo

Forward Green Expo, PLASTICA

Renewable EnergyTech

PLASTICA, Renewable EnergyTech

Forward Green Expo, Verde.tec

Bu sıralama, bir Türk kimya ihracatçısının Yunanistan ve Balkanlar'da müşteri, distribütör ve iş ortakları bulma potansiyeli açısından en yüksek ticari değerden başlayacak şekilde düzenlenmiştir. Forward Green Expo ve PLASTICA genellikle en geniş ticari erişimi sağlayan etkinlikler olarak öne çıkmaktadır.

4.5 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Yunanistan'da kimyasallar ve kimya ürünleri sektörüne yönelik kamu alımları, Avrupa Birliği kamu ihale mevzuatına uygun olarak merkezi ve yerel kamu kurumları tarafından düzenli şekilde gerçekleştirilmektedir. Ülkede laboratuvar reaktifleri, tıbbi ve endüstriyel kimyasallar,

dezenfektanlar, temizlik ürünleri, su arıtma kimyasalları, boya ve kaplama hammaddeleri ile çevre koruma ve atık su arıtma süreçlerinde kullanılan çeşitli kimyasal ürünler için önemli miktarlarda kamu alımı yapılmaktadır. Bu alımların büyük bölümü Yunanistan'ın elektronik ihale sistemleri üzerinden yayımlanmakta olup yerli ve yabancı tedarikçilerin katılımına açıktır.

Kimya sektöründe ihale yayımlayan başlıca kurumlar arasında sağlık alanında merkezi satın alma faaliyetlerini yürüten EKAPY, kamu hastaneleri ve üniversite hastaneleri, Çevre ve Enerji Bakanlığına bağlı kuruluşlar, su ve kanalizasyon idareleri, belediyeler ile üniversiteler ve araştırma merkezleri bulunmaktadır. Özellikle hastaneler laboratuvar reaktifleri, teşhis kitleri, sterilizasyon ve dezenfeksiyon ürünleri satın alırken, su ve kanalizasyon idareleri sodyum hipoklorit, aktif karbon, polielektrolit ve diğer su arıtma kimyasalları için düzenli ihaleler açmaktadır. Belediyeler ise temizlik ve hijyen kimyasalları, havuz kimyasalları ve çevre bakım ürünleri tedarik etmektedir. Üniversiteler ve araştırma merkezleri de araştırma faaliyetlerinde kullanılan analitik kimyasallar, solventler ve laboratuvar reaktifleri için alım yapmaktadır. Coğrafi yakınlık, lojistik avantajlar ve Avrupa standartlarına uygun üretim kapasitesi dikkate alındığında, özellikle laboratuvar kimyasalları, sağlık sektörü ürünleri, dezenfektanlar, endüstriyel temizlik ürünleri ve su arıtma kimyasalları alanlarında faaliyet gösteren Türk firmaları için Yunanistan kamu alımları pazarı önemli ihracat ve iş geliştirme fırsatları sunmaktadır.

4.6 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Yunanistan, Avrupa Birliği üyesi olduğu için bağımsız bir Serbest Ticaret Anlaşması (STA) politikası yürütmekte, Avrupa Birliği'nin ortak ticaret politikası kapsamında hareket etmektedir. Bu nedenle Yunanistan'ın Türkiye veya diğer ülkelerle yaptığı tercihli ticaret düzenlemeleri, doğrudan Avrupa Birliği tarafından imzalanan anlaşmalar çerçevesinde uygulanmaktadır. Kimyasallar ve kimya ürünleri sektörü açısından değerlendirildiğinde, Türkiye ile Yunanistan arasındaki ticaretin temelini 1996 yılından bu yana yürürlükte bulunan Türkiye–Avrupa Birliği Gümrük Birliği oluşturmaktadır. Bu sistem kapsamında sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerinde gümrük vergileri kaldırılmış olup kimyasal ürünlerin büyük bölümü de bu kapsamda ticarete konu olmaktadır. Bu nedenle Türkiye'den Yunanistan'a ihraç edilen birçok kimyasal ürün gümrük vergisinden muaf veya tercihli koşullarda işlem görebilmektedir. Bununla birlikte ürünlerin Avrupa Birliği teknik mevzuatına, özellikle REACH, CLP ve diğer kimyasal güvenlik düzenlemelerine uygun olması gerekmektedir.³²

Yunanistan'ın diğer ülkelerle uyguladığı tercihli ticaret rejimleri de Avrupa Birliği'nin anlaşmalarına dayanmaktadır. Avrupa Birliği'nin Güney Kore, Kanada (CETA), Japonya, Singapur, Vietnam, Birleşik Krallık, Meksika, Şili ve birçok Akdeniz ülkesiyle yürürlükte olan serbest ticaret anlaşmaları sayesinde bu ülkelerden gelen kimyasal ürünler de çeşitli oranlarda gümrük avantajlarından yararlanabilmektedir. Dolayısıyla Yunanistan pazarında faaliyet göstermek isteyen Türk kimya firmaları, yalnızca yerel Yunan üreticileriyle değil, aynı zamanda Avrupa Birliği'nin STA imzaladığı ülkelerden gelen tedarikçilerle de rekabet etmektedir. Avrupa Birliği dünyanın en geniş ticaret anlaşmaları ağına sahip ekonomik

³² https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/turkiye_en

bloklardan biri olup, üye ülkeler adına tüm ticaret anlaşmalarını merkezi olarak müzakere etmektedir.³³

Kimya sektörü açısından Türkiye'nin önemli avantajları arasında coğrafi yakınlık, kısa teslim süreleri, güçlü petrokimya ve kimya sanayi altyapısı, esnek üretim kapasitesi ve Gümrük Birliği sayesinde sağlanan tercihli erişim yer almaktadır. Özellikle endüstriyel kimyasallar, boya ve kaplama hammaddeleri, temizlik kimyasalları, su arıtma kimyasalları, laboratuvar reaktifleri ve çeşitli kimyasal ara ürünlerde Türk üreticileri Yunanistan pazarında rekabetçi konumdadır. Ancak Avrupa Birliği'nin üçüncü ülkelerle yaptığı yeni nesil ticaret anlaşmalarının artması nedeniyle Türk firmalarının teknik mevzuata uyum, sürdürülebilirlik standartları ve karbon düzenlemeleri gibi alanlarda rekabet güçlerini korumaları önem taşımaktadır. Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin güncellenmesi yönündeki görüşmeler de iki taraf arasındaki ticaretin geliştirilmesi açısından önem taşımaktadır.

4.7 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Belge Adı	Kullanım Amacı	Kimya Sektörü Açısından Durum
A.TR Dolaşım Belgesi	Türkiye-AB Gümrük Birliği kapsamında sanayi ürünlerinin tercihli rejimden yararlanmasını sağlar.	Kimyasal ürünlerin büyük çoğunluğu için temel belgedir.
Ticari Fatura (Commercial Invoice)	Ürünün satıcısını, alıcısını, miktarını ve değerini gösterir.	Tüm ihracat işlemlerinde zorunludur.
Paketleme Listesi (Packing List)	Ürünlerin ambalaj, ağırlık ve koli bilgilerini içerir.	Gümrük işlemlerinde talep edilir.
Gümrük Beyannamesi	İhracat işleminin resmi kayıdır.	Tüm sevkiyatlarda gereklidir.
Taşıma Belgesi (CMR, Konşimento vb.)	Ürünün taşınmasına ilişkin resmi belge.	Kara, deniz veya hava taşımacılığına göre düzenlenir.
Güvenlik Bilgi Formu (SDS/MSDS)	Kimyasal ürünün içerik, risk ve güvenlik bilgilerini gösterir.	Kimyasal ürünlerde fiilen zorunlu kabul edilir.
CLP Etiketleme ve Sınıflandırma Belgeleri	AB'nin kimyasal sınıflandırma ve etiketleme kurallarına uyumu gösterir.	Tehlikeli kimyasallarda zorunludur.
REACH Kayıt veya Uyum Belgeleri	AB Kimyasallar Mevzuatına uygunluğu gösterir.	İhraç edilen ürünün niteliğine göre gerekebilir.
Analiz Sertifikası (COA)	Ürünün teknik özelliklerini ve kalite değerlerini gösterir.	Laboratuvar kimyasalları ve özel kimyasallarda sıklıkla talep edilir.
Menşe Şahadetnamesi (Certificate of Origin)	Ürünün menşe ülkesini gösterir.	A.TR bulunan ürünlerde genellikle tercihli tarife için zorunlu değildir ancak bazı alıcılar veya özel durumlarda talep edebilir.

³³ <https://echa.europa.eu/>

Belge Adı	Kullanım Amacı	Kimya Sektörü Açısından Durum
Sağlık / Uygunluk Sertifikaları	Ürünün ilgili teknik standartlara uygun olduğunu gösterir.	Dezenfektan, biyosidal ürün ve özel kimyasallarda gerekebilir.
ADR / Tehlikeli Madde Taşıma Belgeleri	Tehlikeli kimyasalların taşınmasına ilişkin düzenlemelere uyumu gösterir.	Tehlikeli madde sınıfındaki ürünlerde zorunludur.

4.8 Sektörde Standartlar

Kimyasallar ve kimya ürünleri sektöründe Yunanistan'a (dolayısıyla Avrupa Birliği'ne) ihracat yapacak firmaların uyması gereken temel standartlar ve düzenlemeler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Standart / Düzenleme	Kapsamı	Kimya Sektöründeki Önemi
REACH (EC No 1907/2006)	Kimyasalların kaydı, değerlendirilmesi, izni ve kısıtlanması	AB pazarına sunulan kimyasal maddeler için en önemli düzenlemedir.
CLP (EC No 1272/2008)	Kimyasalların sınıflandırılması, etiketlenmesi ve ambalajlanması	Tehlike sınıflandırması ve etiketleme zorunluluklarını belirler.
SDS / Safety Data Sheet	Güvenlik Bilgi Formları	Kimyasal ürünlerin güvenli kullanım bilgilerini içerir.
GHS (Globally Harmonized System)	Kimyasalların küresel sınıflandırma sistemi	CLP'nin temel aldığı uluslararası sistemdir.
ADR	Tehlikeli maddelerin karayoluyla taşınması	Tehlikeli kimyasalların taşınmasında zorunludur.
RID / IMDG / IATA	Demiryolu, denizyolu ve havayolu taşımacılığı kuralları	Taşıma şekline göre uygulanır.
BPR (Biocidal Products Regulation)	Biyosidal ürünler ve dezenfektanlar	Dezenfektan ve biyosidal ürünlerde AB pazar erişimi için gereklidir.
Detergents Regulation (EC No 648/2004)	Deterjan ve temizlik ürünleri	Temizlik kimyasallarında uygulanır.
RoHS	Elektronik ekipmanlarda zararlı maddelerin sınırlandırılması	Elektronik sektörüne yönelik kimyasallarda önem taşır.
ISO 9001	Kalite Yönetim Sistemi	Kamu ihalelerinde ve kurumsal müşterilerde sıklıkla talep edilir.
ISO 14001	Çevre Yönetim Sistemi	Çevresel performans ve sürdürülebilirlik açısından önemlidir.
ISO 45001	İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi	Kimyasal üretim tesislerinde yaygın olarak beklenir.
ISO 17025	Laboratuvar yeterliliği	Analiz laboratuvarları ve test hizmetleri için gereklidir.

Standart / Düzenleme Kapsamı		Kimya Sektöründeki Önemi
Good Manufacturing Practice (GMP)	İyi Üretim Uygulamaları	İlaç, kozmetik ve özel kimyasallarda önemlidir.
CE İşareti	Belirli ürün gruplarında AB uygunluk işareti	Kimyasalların tamamında zorunlu değildir ancak bazı ürünlerde gerekebilir.

Kimya sektörü açısından Yunanistan pazarına girişte en kritik üç unsur REACH uygunluğu, CLP etiketleme kuralları ve Güvenlik Bilgi Formu (SDS) hazırlığıdır. Kamu kurumları, hastaneler, su idareleri ve büyük sanayi kuruluşları ise çoğu zaman bunlara ek olarak ISO 9001 ve ISO 14001 sertifikalarını da tedarikçilerden talep etmektedir. Özellikle su arıtma kimyasalları, laboratuvar reaktifleri, dezenfektanlar ve endüstriyel kimyasallarda bu gereklilikler satın alma süreçlerinde belirleyici rol oynamaktadır.

4.9 Sektörde Etiketleme

Kimyasallar ve kimya ürünleri sektöründe Yunanistan'da uygulanan etiketleme kuralları, Avrupa Birliği'nin CLP (Classification, Labelling and Packaging Regulation – EC No 1272/2008) mevzuatına dayanmaktadır. Türkiye'den Yunanistan'a ihraç edilen kimyasal ürünlerin etiketleri bu düzenlemeye uygun olmak zorundadır.

Etiket Unsuru	Açıklama
Ürün Kimliği	Kimyasal maddenin veya karışımın ticari adı ve kimyasal tanımı belirtilmelidir.
Tedarikçi Bilgileri	Üretici, ithalatçı veya dağıtıcının adı, adresi ve iletişim bilgileri yer almalıdır.
Tehlike Piktogramları	Yanıcı, aşındırıcı, toksik, çevreye zararlı vb. riskleri gösteren kırmızı çerçeveli CLP sembolleri kullanılmalıdır.
Sinyal Kelimesi	Risk seviyesine göre "Danger (Tehlike)" veya "Warning (Dikkat)" ifadeleri bulunmalıdır.
H İfadeleri (Hazard Statements)	Ürünün oluşturabileceği riskleri açıklayan standart tehlike ifadeleri yer almalıdır (ör. H314: Ciddi cilt yanıklarına neden olur).
P İfadeleri (Precautionary Statements)	Güvenli kullanım, depolama, müdahale ve bertaraf bilgileri verilmelidir.
İçerik Bilgisi	Tehlikeli bileşenler ve gerekli durumlarda konsantrasyon bilgileri belirtilmelidir.
Nominal Miktar	Ambalaj içindeki net miktar gösterilmelidir.
Parti / Lot Numarası	İzlenebilirlik amacıyla üretim partisi bilgisi yer almalıdır.
UFI Kodu (Unique Formula Identifier)	Tehlikeli karışımlar için AB'de zorunlu olan benzersiz formül tanımlayıcısıdır.
Dil Gerekliliği	Etiket bilgileri ürünün satıldığı ülkedeki resmi dilde bulunmalıdır. Yunanistan'da Yunanca etiket zorunludur. Birden fazla dil kullanılabilir ancak Yunanca metin mutlaka yer almalıdır.

Sektörde dikkat edilmesi gereken bazı hususlar bulunmaktadır. Örneğin etiket üzerindeki bilgiler ile Güvenlik Bilgi Formu (SDS) tamamen uyumlu olmalıdır. Tehlike piktogramlarının boyutları ve yerleşimi CLP kurallarına uygun olmalıdır. Ambalajın dayanıklı ve okunabilir olması gerekir. Dezenfektanlar, biyosidal ürünler ve özel kimyasallar için ilave etiketleme yükümlülükleri bulunabilir. Kamu kurumları ve sanayi müşterileri genellikle ürün teslimatı sırasında Yunanca SDS ve Yunanca etiket talep etmektedir.

Özetle, Yunanistan'da kimyasal ürün etiketlemesinin temelini CLP Yönetmeliği, GHS sistemi, UFI kodu ve Yunanca etiket zorunluluğu oluşturmaktadır. Yanlış veya eksik etiketleme, ürünün gümrükte bekletilmesine, piyasaya arzının engellenmesine veya idari yaptırımlara neden olabilir.

4.10 Sektörde Ambalajlama

Kimyasallar ve kimya ürünleri sektöründe Yunanistan'da uygulanan ambalajlama kuralları, Avrupa Birliği'nin CLP (EC No 1272/2008), REACH (EC No 1907/2006) ve tehlikeli maddelerin taşınmasına ilişkin ADR düzenlemelerine dayanmaktadır. Ambalajın temel amacı ürünün güvenli şekilde depolanmasını, taşınmasını ve kullanılmasını sağlamak, aynı zamanda insan sağlığı ve çevre üzerindeki riskleri azaltmaktır.

Ambalajlama Gerekliliği

Açıklama

Dayanıklılık	Ambalaj, içindeki kimyasal maddeyle reaksiyona girmeyecek ve normal taşıma koşullarında sızıntı yapmayacak şekilde tasarlanmalıdır.
Sızdırmazlık	Kapak ve kapatma sistemleri ürünün dökülmesini veya buharlaşmasını önlemelidir.
Kimyasal Uyumluluk	Ambalaj malzemesi, içerdiği kimyasalın özelliklerine dayanıklı olmalıdır.
Tehlike Etiketleri	CLP kapsamında gerekli piktogramlar, uyarılar ve güvenlik bilgileri ambalaj üzerinde yer almalıdır.
Çocuk Emniyetli Kapak	Belirli toksik veya tehlikeli ürünlerde çocukların açamayacağı kapak sistemi zorunlu olabilir.
Dokunsal Tehlike Uyarısı	Bazı tehlikeli ürünlerde görme engelliler için kabartmalı tehlike işareti bulunmalıdır.
UN Onaylı Ambalaj	Tehlikeli maddelerin taşınmasında ADR kurallarına uygun UN sertifikalı ambalaj kullanılması gerekir.
İzlenebilirlik Bilgileri	Parti numarası, üretim tarihi ve üretici bilgileri ambalaj üzerinde yer almalıdır.
Dil Gerekliliği	Etiket ve kullanım bilgileri Yunanistan'da Yunanca olarak sunulmalıdır.
Geri Dönüşüm İşaretleri	Ambalaj malzemesinin türü ve geri dönüşüm bilgileri belirtilmelidir.

Kimya sektöründe kullanılan ambalaj türleri ürünün özelliğine göre değişmektedir. Sıvı kimyasallarda HDPE bidonlar, plastik variller, IBC tankları ve çelik variller yaygın olarak

kullanılırken, toz ve granül ürünlerde çok katlı kraft torbalar, polipropilen çuvallar ve big bag ambalajlar tercih edilmektedir. Laboratuvar reaktifleri ve özel kimyasallar ise genellikle cam şişeler, yüksek yoğunluklu plastik kaplar veya özel koruyucu ambalajlar içinde piyasaya sunulmaktadır.

Özellikle su arıtma kimyasalları, endüstriyel kimyasallar, laboratuvar reaktifleri ve dezenfektanlarda Yunanistan'a ihracat yapan firmaların ambalajlarının hem AB CLP kurallarına hem de taşımacılık sırasında uygulanacak ADR tehlikeli madde taşımacılığı hükümlerine uygun olması beklenmektedir. Uygun olmayan ambalajlar gümrükte ek kontrole tabi tutulabilmekte veya piyasaya arz aşamasında sorun oluşturabilmektedir.³⁴³⁵³⁶

4.11 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.)

Yunanistan–Türkiye hattında kimya ve kimyasal ürünler lojistiği, coğrafi yakınlık sayesinde oldukça hızlı ve maliyet avantajlıdır. Ancak ürünün “tehlikeli madde sınıfı”, ambalaj tipi ve ADR uygunluğu taşıma modunu doğrudan belirler.

Genel olarak sektörde en yaygın taşıma modu karayolu taşımacılığıdır. Türkiye’den Yunanistan’a özellikle Bulgaristan üzerinden yapılan kara taşımaları en kısa ve en sık kullanılan rotadır. Standart yüklerde teslimat süresi genellikle 1–3 gün arasında değişir. ADR kapsamındaki tehlikeli kimyasallarda (örneğin sodyum hipoklorit, asitler, solventler) özel izinli araçlar ve sürücüler gerektiğinden süreç planlamaya bağlı olarak biraz daha uzayabilir.

Denizyolu taşımacılığı özellikle bulk (dökme), IBC tanklı veya konteyner bazlı kimyasal sevkiyatlarda tercih edilir. Türkiye limanlarından (özellikle İzmir, Mersin, Ambarlı) Yunanistan’ın Pire, Selanik ve diğer Ege limanlarına Ro-Ro veya konteyner taşımacılığı yapılır. Transit süre genellikle 2–5 gün arasındadır. Deniz yolu daha çok büyük hacimli, düşük zaman hassasiyetli ve güvenlik gerektiren kimyasal ürünlerde tercih edilir.

Havayolu taşımacılığı kimya sektöründe sınırlı kullanılır ve genellikle yüksek değerli, düşük hacimli veya acil laboratuvar kimyasallarında tercih edilir. İstanbul üzerinden Atina veya Selanik’e gönderim yapılabilir ve süre aynı gün veya 1 gün içinde gerçekleşir. Ancak IATA tehlikeli madde kuralları nedeniyle kimyasal ürünlerin büyük kısmı havayoluna uygun değildir.

Güzergah açısından en yaygın kara rotası Türkiye’den çıkış yaparak İpsala sınır kapısı ve Kapıkule Sınır Kapısı – Bulgaristan – Kulata/Promachonas sınır kapısı (Yunanistan) üzerinden Atina ve Selanik’e ulaşan hattır. Selanik, Türkiye’ye en yakın lojistik merkez olduğu için özellikle kimya sektöründe dağıtım üssü olarak sık kullanılır. Atina ise nihai tüketim ve kamu alımlarının yoğunlaştığı merkezdir.

Kimya sektöründe lojistik planlamada en kritik unsurlar; ürünün ADR sınıfı, ambalaj türü (IBC, varil, tank, torba), sıcaklık hassasiyeti ve gümrükte REACH/CLP uygunluk kontrolleridir. Özellikle tehlikeli kimyasallarda evrak eksikliği veya yanlış sınıflandırma, sınırda beklemelere neden olabilir. Bu nedenle SDS (Güvenlik Bilgi Formu), ADR taşıma evrakları ve doğru UN numarası lojistiğin ayrılmaz parçasıdır.

³⁴ <https://echa.europa.eu/regulations/clp/legislation>

³⁵ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2008/1272/>

³⁶ <https://echa.europa.eu/>

Özetle, Yunanistan kimya sektörü lojistiğinde en hızlı ve yaygın yöntem kara yolu taşımacılığıdır, bunu denizyolu konteyner taşımacılığı takip eder, havayolu ise sadece özel ve sınırlı ürünlerde kullanılır. Türkiye ile Yunanistan arasındaki kısa mesafe, özellikle Selanik ve Atina hatlarında hızlı tedarik zinciri avantajı sağlamaktadır.

4.12 Dağıtım Kanalları

Yunanistan'da kimyasallar ve kimya ürünleri sektöründe dağıtım kanalları genellikle AB mevzuatına uyumlu, çok katmanlı ve “ithalatçı–distribütör–son kullanıcı” yapısına dayalıdır. Türkiye’den gelen ürünler de çoğunlukla yerel bir ithalatçı veya yetkili distribütör üzerinden pazara girer.

En yaygın yapı ithalatçı/distribütör modelidir. Bu firmalar hem gümrük işlemlerini hem de REACH/CLP uyumluluğunu üstlenir ve ürünleri Yunanistan içindeki sanayi müşterilerine, belediyelere, su idarelerine ve hastanelere dağıtır. Özellikle kimyasal ürünlerde AB mevzuatı nedeniyle yerel “Only Representative (OR)” veya kayıtlı ithalatçı zorunluluğu birçok durumda kritik rol oynar.³⁷

İkinci önemli kanal endüstriyel distribütörler ve toptancılarıdır. Bu firmalar genellikle su arıtma kimyasalları, endüstriyel temizlik ürünleri, boya hammaddeleri ve proses kimyasallarında aktiftir. Büyük stok tutarak hızlı teslimat sağlarlar ve Yunanistan genelinde bölgesel dağıtım yaparlar. Selanik ve Atina merkezli firmalar ülkenin tamamına hizmet verir.

Üçüncü kanal doğrudan satış (direct supply) modelidir. Bu model özellikle büyük kamu ihalelerinde görülür. EKAPY üzerinden yapılan sağlık sektörü alımlarında veya büyük su idareleri (EYDAP, EYATH gibi) ile yapılan sözleşmelerde üretici firma doğrudan teslimat yapabilir. Ancak yine de çoğu zaman yerel bir temsilci veya teknik servis sağlayıcı zorunlu veya fiilen gereklidir.

Dördüncü kanal proje bazlı tedarik zinciridir. Özellikle çevre projeleri, atık su arıtma tesisleri ve belediye altyapı projelerinde EPC firmaları (mühendislik–tedarik–kurulum şirketleri) devreye girer. Bu firmalar kimyasal ürünleri proje kapsamında satın alır ve sistemlere entegre eder.

Beşinci önemli kanal e-tedarik ve dijital ihale platformlarıdır. Yunanistan'da ESIDIS üzerinden yayımlanan kamu ihaleleri, distribütörlerin ve üreticilerin doğrudan teklif verdiği ana kanaldır. Burada başarılı olan firmalar genellikle yerel temsilci ile birlikte hareket eder.

Sektörde dağıtım zinciri genelde şu şekilde işler: üretici → ihracatçı → Yunan ithalatçı/distribütör → bölgesel toptancı → son kullanıcı (hastane, belediye, fabrika, su idaresi). Bazı büyük müşterilerde bu zincir kısalabilir ve üretici doğrudan satış yapabilir.

Kimya sektöründe dağıtımı belirleyen en kritik faktörler; REACH/CLP uyumu, yerel mevzuat sorumluluğu (özellikle SDS ve UFI yönetimi), lojistik kabiliyet ve stok yönetimidir. Ayrıca Yunanistan'da kamu ve altyapı projelerinde “yerel partner” ile çalışma neredeyse standart bir uygulamadır.

³⁷ <https://echa.europa.eu/regulations/reach/understanding-reach>

Özetle, Yunanistan kimya sektöründe dağıtım kanalları ağırlıklı olarak ithalatçı-distribütör temelli olup, büyük projelerde doğrudan tedarik ve EPC bazlı dağıtım, küçük ve orta ölçekli pazarda ise bölgesel toptancı yapısı baskındır.³⁸

4.13 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

Yunanistan kimya sektöründe sınır ötesi e-ticaret (e-ihracat) ve genel olarak dijital satış kanalları, klasik B2C e-ticaretten oldukça farklıdır ve daha çok B2B ve regülasyon odaklı hibrit bir yapı şeklinde çalışır.

Sektörde e-ticaretin en belirleyici özelliği, ürünlerin yalnızca “satılabilir” olması değil, aynı zamanda REACH, CLP, SDS, ADR ve UFI gibi AB kimyasal mevzuatlarına tam uyumlu olmasıdır. Bu nedenle kimyasal ürünlerin çevrimiçi satışı genellikle doğrudan bireysel tüketiciye değil, kayıtlı şirketler, sanayi kullanıcıları, laboratuvarlar, belediyeler ve distribütörlere yöneliktir. Bu yapı, e-ticaret platformlarını klasik B2C sitelerden ziyade “teklif alma ve hesap bazlı satış” sistemlerine dönüştürür.

Yunanistan’da kimyasal ürünlerde e-ticaret genellikle üç model üzerinden yürür. İlk model, yerel distribütörlerin veya kimyasal ticaret firmalarının (örneğin endüstriyel hammadde sağlayıcıları) kendi B2B platformları üzerinden sipariş ve teklif toplamasıdır. Bu firmalar stok, lojistik ve mevzuat uyumunu yönetir ve sipariş sonrası süreci offline olarak tamamlar. İkinci model, Avrupa genelinde kullanılan B2B kimyasal pazar yerleridir; burada firmalar ürün kataloglarını dijital ortamda listeler ancak satış süreci çoğunlukla teklif ve sözleşme bazlı ilerler. Üçüncü model ise üreticilerin kendi doğrudan dijital satış kanallarıdır; ancak bu model genellikle büyük ölçekli ve AB içinde güçlü regülasyon altyapısına sahip firmalarda görülür.

Sınır ötesi e-ticarette en kritik konu lojistik değil, uyumluluk (compliance) tarafıdır. Yani ürünün AB’ye giriş yapabilmesi için REACH kayıt durumu, CLP etiketleme uygunluğu, Yunanca veya çok dilli SDS dokümanı, tehlikeli madde taşımacılığı uygunluğu ve gerekiyorsa UFI kodu gibi unsurların eksiksiz olması gerekir. Bu nedenle birçok Türk kimya üreticisi, Yunanistan’a doğrudan e-ticaret yerine yerel distribütör ve dijital sipariş sistemi hibrit modeli ile girer.

Lojistik tarafında e-ticaret siparişleri genellikle karayolu ve konteyner taşımacılığı ile desteklenir; ancak burada da “standart e-ticaret kargosu” değil, ADR uyumlu endüstriyel taşımacılık söz konusudur. Teslim süreleri ürün tipine göre 1–5 gün arasında değişirken, tehlikeli kimyasallar ve özel ürünlerde süreç evrak kontrolü nedeniyle uzayabilir.

Yunanistan’da kimya sektöründe e-ticaretin gelişimini sınırlayan en önemli faktörlerden biri de kamu ve sanayi müşterilerinin hâlâ uzun vadeli tedarik sözleşmeleri ve ihale sistemleri (ESIDIS gibi) üzerinden çalışmasıdır. Bu nedenle dijital kanallar daha çok “sipariş yönetimi, teklif toplama ve müşteri ilişkileri” amacıyla kullanılır, tam anlamıyla Amazon benzeri bir açık satış modeli yaygın değildir.

Özetle Yunanistan kimya sektöründe sınır ötesi e-ticaret; yüksek regülasyon gereklilikleri nedeniyle B2B ağırlıklı, distribütör merkezli, teklif bazlı ve dijital katalog odaklı bir yapıdadır.

³⁸ <https://echa.europa.eu/regulations/>

Başarı için yalnızca dijital satış platformu değil, aynı zamanda mevzuat uyumu (REACH/CLP), yerel temsilcilik ve güçlü lojistik-evrak altyapısı zorunlu hale gelmektedir.³⁹⁴⁰

4.13.1 Özel Günler, Bayramlar v.b.

Dönem / Tarih	Gün / Bayram / Sezon	Etki / Açıklama
1 Ocak	Yeni Yıl (Πρωτοχρονιά)	Devlet daireleri kapalı; lojistik ve kargo hizmetleri sınırlı
6 Ocak	Epifani / Theofania	Ortodoks bayramı; resmi tatil, liman ve lojistik işlemleri yavaşlayabilir
Mart – Nisan	Büyük Perşembe / Paskalya öncesi	Paskalya öncesi talep artışı; özellikle çipura, levrek ve işlenmiş ürünler. Limanlarda ve dağıtımda yoğunluk
Mart / Nisan (tarih değişken)	Büyük Perşembe / Paskalya	Ortodoks bayramı; üretim ve dağıtım bazı bölgelerde aksayabilir
1 Mayıs	Emek ve Dayanışma Günü (Πρωτομαγιά)	Resmî tatil; perakende ve lojistik sınırlı
Mayıs – Haziran	İlkbahar ve yaz başı	Yetiştiricilik ürünleri olgunlaşmaya başlar; ihracat artar, turistik bölgelerde talep yükselir
Temmuz – Ağustos	Yaz tatili sezonu	Üretim tesisleri ve lojistik bazı bölgelerde yavaşlayabilir; önceden planlama gerekir
15 Ağustos	Meryem Ana Günü (Koimesis tis Theotokou)	Yaz dönemi tatili; turistik bölgelerde talep artışı olabilir
Eylül – Ekim	Sonbahar dönemi	Balık yetiştiriciliği verimi yüksek; ihracat ve işleme sektörü yoğunlaşır
28 Ekim	Ulusal Bayram (Ohi Day)	Resmî tatil; devlet ve lojistik duruşu; ihracat planlamasında dikkat
Kasım – Aralık	Noel dönemi	İşlenmiş ve paketlenmiş ürünlerde talep artışı; taze balık talebi sınırlı; lojistik yoğunlaşır
25 Aralık	Noel (Χριστούγεννα)	Resmî tatil; e-ticarette yıl sonu kampanyaları dışında operasyonlar yavaşlayabilir
26 Aralık	Boxing Day / St. Stephen	Perakende satışta etkili; lojistik kısıtlı

4.13.2 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

Kalem	Uygulama	Açıklama (Kimya sektörü açısından)
Gümrük Vergisi (Customs Duty)	%0 – %12	HS koduna göre değişir. Birçok endüstriyel kimyada düşük veya sıfır olabilir.

³⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/e-commerce>

⁴⁰ <https://unece.org/transport/dangerous-goods/adr>

Kalem	Uygulama	Açıklama (Kimya sektörü açısından)
Düşük değer muafiyeti	150 € altı gönderiler	Küçük B2C gönderilerde geçerli olabilir, ancak kimyasallarda pratikte sınırlıdır.
KDV (VAT)	%24	Tüm ithalatlarda uygulanır ve en önemli maliyet kalemidir.
Eski düşük değer KDV muafiyeti	Kaldırıldı	2022 itibarıyla tüm ürünler KDV kapsamına alınmıştır.
IOSS sistemi	150 € altı B2C satış	KDV online satış sırasında tahsil edilir, gümrükte ek maliyet oluşmaz.
ÖTV benzeri vergiler	Sınırlı	Kimya sektöründe genelde uygulanmaz, özel ürünlerde olabilir.
Vergi hesaplama yöntemi	CIF bazlı	Vergiler ürün + navlun + sigorta toplamı üzerinden hesaplanır.
Ek gümrük ve taşıma masrafları	Değişken	Kargo firmalarının işlem ücretleri ve gümrükleme servis bedelleri eklenir.

4.13.3 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Düzenleme	Kapsam	Kimya Sektöründeki Etkisi
REACH (EC 1907/2006)	Kimyasalların kayıt, değerlendirme ve izin sistemi	AB'ye satılan tüm kimyasal maddelerin kayıtlı ve uyumlu olmasını zorunlu kılar. E-ticaret satışlarında da geçerlidir.
CLP (EC 1272/2008)	Sınıflandırma, etiketleme ve ambalajlama	Online satılan kimyasalların doğru etiketlenmesi ve tehlike bildirimleri zorunludur.
SDS (Safety Data Sheet)	Güvenlik bilgi formu	E-ticarete ürün sayfasında veya teslimatta SDS sunulması gerekir.
UFI Kodu Sistemi	Tehlikeli karışımlar için kimlik kodu	Online satılan karışım kimyasallarında zorunludur (bildirim ve izlenebilirlik).
ADR (Tehlikeli Madde Taşımacılığı)	Karayolu tehlikeli madde taşımacılığı	E-ticaret siparişlerinin lojistiğini sınırlar; birçok kimyasal için özel taşıma gerekir.
BPR (Biyosidal Ürünler Yönetmeliği)	Dezenfektan ve biyosidal ürünler	E-ticarete satılan dezenfektanların AB onaylı olması gerekir.
Detergents Regulation (EC 648/2004)	Deterjan ve temizlik ürünleri	Online satılan temizlik kimyasallarında içerik ve etiketleme zorunlulukları vardır.
E-commerce Directive (2000/31/EC)	Dijital ticaret kuralları	Online satış platformlarının şeffaf bilgi, fiyat ve satıcı bilgisi sunmasını zorunlu kılar.
General Product Safety Regulation (GPSR)	Ürün güvenliği	E-ticarete satılan kimyasalların güvenli kullanımını ve risk yönetimini düzenler.
GDPR	Veri koruma	E-ticaret sitelerinin müşteri verilerini güvenli şekilde işlemesini zorunlu kılar.

Düzenleme	Kapsam	Kimya Sektöründeki Etkisi
IOSS sistemi	150 € altı ithalat KDV sistemi	AB dışı e-ticaret satışlarında KDV'nin online tahsil edilmesini sağlar.
ESIDIS (kamu alımları)	Kamu e-ihale sistemi	Kimyasal ürünlerin kamuya satışında dijital ihale platformu üzerinden işlem yapılır.

Yunanistan kimya sektöründe e-ticaret vergiden çok regülasyon odaklıdır. En kritik 3 yapı: REACH, CLP ve ADR şeklinde özetlenebilir. Online satışlar çoğunlukla B2B ve distribütör kontrollüdür. Tehlikeli kimyasallar e-ticarete ciddi lojistik ve yasal kısıtlamalara tabidir. Dezenfektan ve temizlik ürünleri gibi alt segmentlerde e-ticaret daha aktiftir.

4.13.4 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Burada hali hazırda Türkiye'den bazı firmaların yoğun bir şekilde çalıştığı firmalar bulunmaktadır. Bununla ilgili olarak müşavirlik ve ataşeliğimizden bilgi alınabilir. Yunanistan'da bilinen firmaları ise aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür:

Yunanistan'da kimyasal ürünlerin e-ticareti son yıllarda özellikle endüstriyel kimyasallar, laboratuvar malzemeleri, boya-kaplama ürünleri, temizlik kimyasalları, kozmetik hammaddeleri ve tarım kimyasalları alanlarında büyümektedir. Ancak ADR (Tehlikeli Madde Taşımacılığı) mevzuatı nedeniyle kimyasal ürünlerin e-lojistiği klasik e-ticaretten farklıdır.

Pazar genelinde;

- Fulfillment (depolama + sipariş hazırlama)
- Aynı gün / ertesi gün teslimat
- ADR uyumlu taşıma
- Soğuk zincir (gerektiğinde)
- B2B ve B2C dağıtım
- Ters lojistik (iade yönetimi)

hizmetleri sunan hem yerel hem de uluslararası lojistik firmaları faaliyet göstermektedir. Yunanistan'ın özellikle Pire Limanı, Atina ve Selanik bölgeleri kimyasal lojistik açısından merkez konumundadır.

Firma Adı	Hizmet Alanı	Öne Çıkan Özellikler	Dikkat Edilecek Hususlar	Kimya Sektörü Uygunluğu
SARMED	Fulfillment, depolama, sipariş hazırlama, ADR taşımacılığı, B2B/B2C dağıtım	Kimya sektöründe uzmanlaşmış 3PL sağlayıcısı; ADR uyumlu depolar; otomatik depo yönetimi; ulusal ve uluslararası dağıtım ağı	Tehlikeli kimyasallar için ürün güvenlik bilgi formları (SDS/MSDS) ve ADR sınıflandırması talep edilmektedir.	Çok Uygun – Endüstriyel kimyasallar, solventler, boya, laboratuvar kimyasalları ve temizlik kimyasalları için güçlü altyapı.

Firma Adı	Hizmet Alanı	Öne Çıkan Özellikler	Dikkat Edilecek Hususlar	Kimya Sektörü Uygunluğu
Makios Logistics	Fulfillment, büyük ölçekli depolama, ADR lojistiği, Avrupa ve Balkan dağıtımı	Geniş depo ağı; endüstriyel ve kimyasal ürün lojistiğinde deneyim; yüksek depolama kapasitesi	Daha çok orta ve büyük ölçekli firmalara hizmet vermektedir.	Çok Uygun – Büyük hacimli kimyasal ürünler ve ADR kapsamındaki taşımacılar için uygun.
SEKO Logistics Greece	Uluslararası taşımacılık, fulfillment, depolama, ADR lojistiği	Küresel lojistik ağı; hava, kara ve deniz taşımacılığı; ihracat odaklı çözümler	Uluslararası operasyonlarda maliyetler yerel firmalara göre daha yüksek olabilir.	Uygun – İhracat yapan kimya firmaları ve uluslararası dağıtım için tercih edilmektedir.
Biz Courier & Logistics	E-ticaret fulfillment, hızlı kargo, son kilometre teslimatı	Aynı gün teslimat; e-ticaret entegrasyonları; KOBİ'ler için esnek çözümler	ADR kapsamındaki yüksek riskli kimyasallar için hizmet kapasitesi sınırlıdır.	Uygun – ADR gerektirmeyen veya düşük riskli kimyasal ürünlerin e-ticareti için uygundur.
MED FRIGO & Cargo Med	Depolama, fulfillment, sıcaklık kontrollü lojistik	Isı kontrollü depolar; kozmetik hammaddeleri ve sıcaklık hassas ürünlerde uzmanlık	Yanıcı ve yüksek riskli ADR ürünleri için hizmet kapsamı proje bazında değerlendirilmektedir.	Uygun – Kozmetik hammaddeleri, özel kimyasallar ve sıcaklık kontrollü ürünler için avantajlıdır.
Logistics Plus (E-commerce Plus)	Fulfillment, sipariş yönetimi, depolama, e-ticaret lojistiği	ERP ve e-ticaret platformlarıyla entegrasyon; Avrupa dağıtım desteği	Kimyasal ürünlerin ADR sınıfına göre taşıma imkânı değişmektedir.	Orta Düzey Uygun – ADR dışı veya düşük riskli kimyasallar için uygundur.
Fulfillment Europe	Avrupa çapında fulfillment ve sipariş karşılama	Çok ülkeli depo ağı; sınır ötesi e-ticaret; çok kanallı sipariş yönetimi	ADR kapsamındaki ürünlerde ülke bazında farklı uygulamalar bulunmaktadır.	Orta Düzey Uygun – Avrupa dağıtımı gereken ADR dışı kimya ürünleri için uygundur.
City Sender	Şehir içi hızlı teslimat, küçük ölçekli fulfillment	Atina'da aynı gün teslimat; küçük hacimli gönderilerde hızlı servis	Tehlikeli madde (ADR) taşımacılığı sunmamaktadır.	Sınırlı Uygunluk – Sadece ADR kapsamı dışında kalan temizlik ve kozmetik ürünleri için uygundur.

Firma Adı Hizmet Alanı	Öne Çıkan Özellikler	Dikkat Edilecek Hususlar	Kimya Sektörü Uygunluğu Sınırlı Uygunluk
ShipBob (AB Ağı)	Avrupa fulfillment, e-ticaret sipariş yönetimi	Shopify, WooCommerce vb. platformlarla güçlü entegrasyon; çok kanallı fulfillment	– ADR gerektirmeyen kimyasal ürünler için uygundur; endüstriyel kimyasallar için önerilmez.

4.14 Tanıtım ve Pazarlama

Yunanistan'da kimyasallar ve kimya ürünleri sektörüne yönelik tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde öncelik, B2B odaklı pazarlama stratejileri olmalıdır. Pazara giriş sürecinde, kimya, kozmetik, boya, plastik ve temizlik ürünleri sektörlerine yönelik ulusal ve uluslararası fuarlara katılım sağlanması, ticaret heyetleri ve ikili iş görüşmeleri aracılığıyla potansiyel ithalatçı, distribütör ve sanayi kuruluşlarıyla doğrudan temas kurulması önem taşımaktadır. Bunun yanı sıra, Yunanistan'da faaliyet gösteren yerel distribütörler ve lojistik firmalarıyla iş birlikleri geliştirilerek pazara erişim kolaylaştırılabilir.

Dijital pazarlama kapsamında Yunanca ve İngilizce hazırlanan kurumsal web sitesi, teknik ürün katalogları, güvenlik bilgi formları (SDS/MSDS) ve teknik veri sayfaları ile ürünlerin tanıtılması; Google Ads, LinkedIn ve sektörel B2B platformları üzerinden hedef kitleye ulaşılması önerilmektedir. Özellikle LinkedIn, satın alma yöneticileri ve teknik uzmanlara erişim açısından en etkili dijital kanallardan biridir. Ürün numunesi gönderimi, teknik seminerler ve çevrim içi webinarlar düzenlenmesi de potansiyel müşterilerin ürünleri yakından tanınmasına ve güven oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.

Pazarlama faaliyetlerinde ürünlerin AB mevzuatına (REACH, CLP vb.) uygunluğu, kalite belgeleri, sürdürülebilir tedarik kapasitesi, hızlı teslimat imkânı ve ADR uyumlu lojistik altyapısı ön plana çıkarılmalıdır. Ayrıca, Avrupa'daki mevcut referans projelerinin ve müşteri başarı hikâyelerinin paylaşılması, marka güvenilirliğinin artırılmasına katkı sağlayacaktır. Yunanistan pazarında kalıcı başarı için dijital tanıtım faaliyetlerinin, yerel iş ortaklıkları, düzenli müşteri ziyaretleri ve satış sonrası teknik destek hizmetleriyle desteklenmesi önerilmektedir. Bu bütünlük yaklaşım, hem marka bilinirliğinin artırılmasına hem de uzun vadeli ticari ilişkilerin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

4.15 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Yunanistan'da kimyasallar ve kimya ürünleri sektöründe satın alma kararları ağırlıklı olarak B2B (işletmeden işletmeye) nitelikte olup; üreticiler, distribütörler, sanayi kuruluşları ve profesyonel kullanıcılar tarafından verilmektedir. Alıcılar, ürün seçiminde yalnızca fiyatı değil; ürün kalitesi, tedarik sürekliliği, teknik destek, uluslararası kalite standartlarına uygunluk ve güvenilir lojistik hizmetlerini de önemli kriterler olarak değerlendirmektedir. Özellikle Avrupa Birliği mevzuatına uygunluk (REACH ve CLP), ürün güvenliği, teknik dokümantasyonun eksiksiz sunulması ve sürdürülebilir üretim uygulamaları satın alma kararlarında belirleyici rol oynamaktadır.

Son yıllarda sektörde çevre dostu ve sürdürülebilir kimyasal ürünlere yönelik talep artmaktadır. Düşük karbon ayak izine sahip üretim süreçleri, biyobazlı hammaddeler, geri dönüştürülebilir ambalajlar ve çevreye duyarlı ürünler, özellikle çok uluslu firmalar ve büyük sanayi kuruluşları tarafından daha fazla tercih edilmektedir. Aynı zamanda enerji verimliliği sağlayan, daha düşük emisyon oluşturan ve üretim maliyetlerini azaltan özel kimyasallara olan ilgi de artmaktadır.

Dijitalleşme de satın alma süreçlerini önemli ölçüde etkilemektedir. Firmalar, tedarikçi araştırmalarını çevrim içi platformlar üzerinden yapmakta; teknik dokümanlara, sertifikalara ve ürün bilgilerine dijital ortamda hızlı erişim beklemektedir. Bununla birlikte e-ticaret ve dijital sipariş yönetim sistemlerinin yaygınlaşması, özellikle standart kimyasal ürünlerin tedarikinde önemli bir eğilim hâline gelmiştir.

Lojistik tarafında ise hızlı teslimat, stok sürekliliği ve esnek sipariş yönetimi öne çıkan beklentiler arasındadır. Yunanistan'ın ada yapısı nedeniyle etkin dağıtım ağına sahip lojistik firmaları ve sipariş karşılama (fulfillment) hizmetleri rekabet avantajı sağlamaktadır. Özellikle Türkiye'den yapılan sevkiyatlarda kısa teslim süreleri ve ADR uyumlu taşımacılık hizmetleri alıcılar açısından önemli tercih nedenleri arasında yer almaktadır.

Bunun yanında, tedarik zincirinde yaşanan küresel belirsizlikler nedeniyle Yunan alıcılar, tek bir tedarikçiye bağımlı kalmak yerine alternatif tedarik kaynakları oluşturma eğilimindedir. Türkiye, coğrafi yakınlığı, rekabetçi fiyatları ve kısa teslim süreleri sayesinde bu kapsamda önemli bir tedarikçi olarak değerlendirilmektedir.

Genel olarak Yunanistan kimya pazarında öne çıkan eğilimler; sürdürülebilir ve çevre dostu ürünlere yönelim, AB mevzuatına tam uyum, dijitalleşen satın alma süreçleri, güvenilir ve hızlı lojistik hizmetleri, teknik destek odaklı tedarikçi seçimi ve tedarik zincirinin çeşitlendirilmesi şeklinde özetlenebilir. Bu eğilimler doğrultusunda, pazara giriş yapacak firmaların yalnızca rekabetçi fiyat sunmaları değil, aynı zamanda kalite belgeleri, teknik danışmanlık, güçlü lojistik altyapı ve sürdürülebilirlik odaklı çözümlerle farklılaşmaları önem taşımaktadır.

4.16 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti damping vergisi v.b.)

Aşağıdaki tablo, Yunanistan'da kimyasallar ve kimya ürünleri sektörü için başlıca vergi ve mali yükümlülükleri özetlemektedir. Türkiye ile Yunanistan'ın her ikisi de AB-Türkiye Gümrük Birliği kapsamında olduğundan, sanayi ürünü niteliğindeki birçok kimyasal ürün için gümrük vergisi uygulanmamaktadır (menşe kurallarının sağlanması ve uygun dolaşım belgesi ibraz edilmesi koşuluyla). Bununla birlikte, KDV, ÖTV benzeri vergiler ve bazı ürünlere özgü çevresel yükümlülükler söz konusu olabilir.

Ürün Grubu	Gümrük Vergisi	KDV (Yunanistan)	ÖTV / Özel Vergi	İlave Gümrük Vergisi / Anti-Damping	Açıklama
Endüstriyel kimyasallar (organik ve inorganik kimyasallar)	%0*	%24	Yok	Bazı ürünlerde AB anti-damping önlemleri uygulanabilir	Gümrük Birliği kapsamındaki sanayi ürünlerinde A.TR Dolaşım Belgesi ile gümrük vergisi uygulanmaz.

Ürün Grubu	Gümrük Vergisi	KDV (Yunanistan)	ÖTV / Özel Vergi	İlave Gümrük Vergisi / Anti-Damping	Açıklama
Boya, vernik ve kaplama kimyasalları	%0*	%24	Yok	Belirli hammaddelerde anti-damping uygulanabilir	VOC (uçucu organik bileşik) ve kimyasal güvenlik düzenlemelerine uyum aranır.
Endüstriyel temizlik kimyasalları	%0*	%24	Yok	Genel olarak uygulanmaz	CLP ve REACH mevzuatına uygun etiketleme zorunludur.
Laboratuvar kimyasalları ve reaktifler	%0*	%24	Yok	Bazı özel kimyasallarda uygulanabilir	İthalatta teknik belgeler ve güvenlik bilgi formları talep edilebilir.
Kozmetik hammaddeleri	%0*	%24	Yok	Genel olarak uygulanmaz	Kozmetik ürün mevzuatı ve REACH yükümlülüklerine tabidir.
Plastik ve kauçuk hammaddeleri	%0*	%24	Yok	Bazı polimer türlerinde AB ticaret önlemleri bulunabilir	Ürün bazında GTİP kontrolü yapılmalıdır.
Gübreler ve tarım kimyasalları	Ürüne göre değişebilir	%13 veya %24	Yok	Bazı gübre ve kimyasallarda anti-damping uygulanabilir	Tarım girdilerinde GTİP'e bağlı olarak indirimli KDV uygulanabilmektedir.
Bitki koruma ürünleri (Pestisitler)	Ürüne göre değişebilir	%24	Yok	Ürün bazında değişebilir	AB ruhsatlandırma ve kayıt süreçlerine tabidir.
Yapıştırıcılar ve mastikler	%0*	%24	Yok	Genel olarak uygulanmaz	Kimyasal içerik ve etiketleme kuralları uygulanır.
Mürekkep ve baskı kimyasalları	%0*	%24	Yok	Bazı pigmentlerde anti-damping uygulanabilir	Pigment ve boya hammaddelerinde AB ticaret önlemleri görülebilir.

Gümrük Vergisi (%0*): Türkiye menşeli ve A.TR Dolaşım Belgesi kapsamında serbest dolaşımda bulunan sanayi ürünlerinde uygulanmaktadır. Ürünün Gümrük Birliği kapsamında olmaması veya menşe şartlarının sağlanmaması durumunda AB Ortak Gümrük Tarifesi (Common Customs Tariff) oranları uygulanabilir.

Katma Değer Vergisi (KDV): Yunanistan'da genel KDV oranı %24'tür. Bazı tarımsal girdiler ve belirli ürün gruplarında %13 oranı uygulanabilmektedir.

Özel Tüketim Vergisi (ÖTV): Kimyasal ürünlerin büyük çoğunluğu için özel tüketim vergisi bulunmamaktadır. Ancak mineral yağlar, yakıtlar ve bazı enerji ürünleri farklı vergi rejimlerine tabidir.

İlave Gümrük Vergisi / Anti-Damping Vergisi: Yunanistan ulusal düzeyde değil, Avrupa Birliği ticaret politikası kapsamında uygulanmaktadır. Özellikle Çin ve bazı üçüncü ülkeler menşeli belirli kimyasal hammaddeler, plastik ürünler ve pigmentlerde anti-damping veya telafi edici vergiler yürürlükte olabilir. Türkiye menşeli ürünler için ise yalnızca AB tarafından ilgili ürün grubuna yönelik özel bir ticaret önlemi bulunması halinde uygulama söz konusu olabilir.

Diğer Yükümlülükler: Kimyasal ürünlerin Yunanistan'a ihracatında REACH, CLP, Güvenlik Bilgi Formu (SDS/MSDS), uygun etiketleme ve ambalajlama kurallarına uyum zorunludur. Bu düzenlemeler vergi niteliğinde olmamakla birlikte pazara giriş açısından kritik öneme sahiptir.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

Yunanistan, AB içinde küçük ama ithalata bağımlı ve sanayi çeşitliliği yüksek bir pazardır. Bu nedenle kimya ürünlerinde hem hacim hem de özel ürün gruplarında dış tedarike sürekli ihtiyaç vardır. Türkiye'nin coğrafi yakınlığı, Gümrük Birliği avantajı ve hızlı teslimat kabiliyeti, bu pazarda önemli rekabet avantajı yaratmaktadır. Bunun yanında AB'nin sürdürülebilirlik politikaları, tedarik zinciri kırılmaları ve dijitalleşme eğilimleri, Türk ihracatçıları için yeni fırsat alanları oluşturmuştur.

Özellikle Yunanistan'da inşaat, turizm, gıda üretimi, kozmetik ve tarım sektörlerinin güçlü olması, kimyasal ürün talebini sürekli canlı tutmaktadır. Ancak asıl önemli nokta, bu genel talebin alt sektörlerde inildiğinde daha spesifik ve yüksek katma değerli fırsatlara dönüşmesidir.

Yunanistan pazarında fırsatlar üç ana eğilim etrafında yoğunlaşmaktadır:

İthalata bağımlı alt segmentler (Plastik hammaddeleri, Özel kimyasallar, Laboratuvar reaktifleri)

Sürekli tüketim ürünleri (Endüstriyel temizlik kimyasalları, Tarım kimyasalları, Hijyen ürün hammaddeleri)

Yüksek büyüme ve yeni trend alanları (Yeşil kimyasallar, Biyobazlı hammaddeler, Yapı kimyasallarında enerji verimliliği çözümleri)

Alt sektörler bazında fırsatları bir tabloda gösterecek olursak:

Alt Sektör	Pazardaki Fırsat	Neden Önemli?	Türk İhracatçı İçin Avantaj
Endüstriyel Temizlik Kimyasalları	Otel, turizm ve hastane sektörlerinde yüksek ve sürekli talep	Yunanistan ekonomisinin büyük kısmı turizme dayanır	Türkiye güçlü üretici; fiyat + hızlı teslimat avantajı
Boya, Vernik ve Kaplama Kimyasalları	İnşaat ve renovasyon projelerinde artan talep	AB fonlu altyapı ve bina yenileme projeleri	Geniş ürün gamı ve rekabetçi fiyat

Alt Sektör	Pazardaki Fırsat	Neden Önemli?	Türk İhracatçı İçin Avantaj
Yapı Kimyasalları (çimento katkıları, izolasyon vb.)	Altyapı ve enerji verimliliği projeleri	AB Yeşil Mutabakat kapsamında renovasyon artışı	Türkiye güçlü üretim kapasitesine sahip
Plastik ve Polimer Hammaddeleri	Küçük ölçekli üreticiler dış tedarike bağımlı	Yerel üretim sınırlı	Lojistik avantaj + hızlı tedarik
Kozmetik Hammaddeleri	Kozmetik üreticilerinin Ar-Ge odaklı yeni ürün geliştirme ihtiyacı	Yunan kozmetik sektörü ihracat odaklı büyüyor	Esnek üretim ve özel formülasyon kabiliyeti
Tarım Kimyasalları (gübre, pestisit)	Zeytin, üzüm ve tarım üretiminde verim artırma ihtiyacı	Tarım verimliliği kritik sektör	Türkiye geniş ürün portföyü sunabilir
Laboratuvar ve Özel Kimyasallar	Üniversite, Ar-Ge ve sağlık sektörü talebi	Bilimsel araştırma ve ilaç sektörü geliyor	Küçük hacimli, yüksek katma değerli ihracat fırsatı
Yapıştırıcılar ve Endüstriyel Reçineler	Mobilya, ambalaj ve inşaat sektöründe kullanım	Küçük üreticiler ithalata bağımlı	Türkiye’de güçlü üretim ekosistemi
Temizlik ve Hijyen Ürün Hammaddeleri	Artan hijyen standartları	Otel ve sağlık sektöründe zorunlu tüketim	Sürekli ve düzenli talep
Biyobazlı / Yeşil Kimyasallar	Sürdürülebilir ürünlere yönelim	AB Yeşil Mutabakat etkisi	Yeni büyüyen niş pazar, rekabet düşük

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler (Örnek: yoğun rekabet ortamı, korumacı politikalar, tüketici tercihlerinde farklılıklar, ekonomik dalgalanmalar, siyasi istikrarsızlık v.b.)

Yunanistan kimya pazarı, AB üyesi olması nedeniyle istikrarlı bir mevzuat çerçevesine sahip olsa da, Türk ihracatçıları açısından bazı yapısal ve operasyonel riskler barındırmaktadır.

En önemli tehditlerin başında yoğun rekabet ortamı gelmektedir. Pazar; Almanya, İtalya, Fransa gibi güçlü AB üreticilerinin yanı sıra Çin ve Hindistan gibi düşük maliyetli tedarikçilerin de etkisi altındadır. Bu durum özellikle fiyat hassasiyeti yüksek ürün gruplarında Türk firmalarının marjlarını baskılamaktadır.

Bunun yanında AB düzenlemeleri (REACH, CLP, ADR, çevre mevzuatları) oldukça katıdır. Ürün kayıt süreçleri, teknik dokümantasyon zorunlulukları ve güvenlik standartları ihracatçı firmalar için ek maliyet ve zaman yükü yaratmaktadır. Uyum sağlayamayan firmalar pazara girişte zorlanmaktadır.

Ekonomik dalgalanmalar, Yunanistan’ın geçmişte yaşadığı borç krizi sonrası toparlanma sürecinde hâlâ hassas bir faktördür. Döviz kurları, kamu yatırımları ve tüketim harcamalarındaki değişimler kimya talebini doğrudan etkileyebilmektedir.

Ayrıca **lojistik ve ada dağıtım yapısı**, maliyetleri artıran önemli bir unsurdur. Yunanistan'ın çok adalı coğrafyası nedeniyle teslimat süreleri uzayabilmekte ve lojistik maliyetler yükselmektedir. Bu durum özellikle hacimli ve düşük marjlı ürünlerde rekabeti zorlaştırmaktadır.

Tüketici ve sanayi tercihlerindeki farklılıklar, ürün adaptasyonunu zorunlu kılmaktadır. Yunan alıcılar genellikle AB içi tedarikçilere güven eğilimindedir ve kalite/sertifikasyon beklentileri yüksektir.

Son olarak, **siyasi ve bölgesel gerilimler (Türkiye–Yunanistan ilişkileri)** zaman zaman ticari algıyı ve kamu/özel sektör tercihlerini dolaylı olarak etkileyebilmektedir.

Yine alt sektör bazında bir değerlendirme için aşağıdaki tabloyu incelemekte fayda görülmektedir:

Alt Sektör	Temel Tehditler	Açıklama
Endüstriyel temizlik kimyasalları	Yoğun fiyat rekabeti, düşük marj	Çok sayıda yerel üretici ve düşük maliyetli ithalat
Boya ve kaplama kimyasalları	AB regülasyon baskısı, marka bağımlılığı	Yerleşik AB markaları güçlü distribütör ağlarına sahip
Yapı kimyasalları	İnşaat sektörüne bağımlılık, ekonomik döngü riski	İnşaat durgunluğu talebi hızlı düşürebilir
Plastik ve polimer hammaddeleri	Petrol fiyatlarına bağımlılık, Çin rekabeti	Fiyat dalgalanmaları yüksek, Çin baskısı güçlü
Kozmetik hammaddeleri	Yüksek kalite ve sertifikasyon beklentisi	REACH ve GMP uyumu olmadan giriş zor
Tarım kimyasalları	Mevsimsellik, sıkı AB tarım regülasyonları	Pestisit kısıtlamaları ve ruhsat süreçleri uzun
Laboratuvar kimyasalları	Küçük pazar hacmi, yüksek teknik bariyer	Teknik onay süreçleri ve düşük ölçek
Yapıştırıcılar ve reçineler	Alternatif tedarikçilerin fazlalığı	AB içi üreticiler güçlü fiyat avantajına sahip
Yeşil kimyasallar	Yüksek Ar-Ge maliyeti, sertifikasyon yükü	Yeni ama regülasyonları hızla değişen alan
Temizlik ve hijyen hammaddeleri	Fiyat odaklı rekabet	Standart ürünlerde kâr marjı çok düşük

Yunanistan kimya pazarı, istikrarlı AB mevzuatı ve sürekli ithalat ihtiyacı nedeniyle fırsatlar barındırır; alanına ve ilişkilere göre değişiklik göstermekle birlikte yüksek rekabet, sıkı regülasyonlar ve lojistik maliyetler nedeniyle giriş ve büyüme açısından orta risk profiline sahiptir.

Başarı için AB regülasyonlarına tam uyum (REACH/CLP), güçlü distribütör ve yerel partner ağı, rekabetçi fiyatlandırma ve hızlı teslimat, niş ürünlere (özellikle özel kimyasallar ve yeşil kimya) odaklanma, teknik satış ve dokümantasyon gücü kritik faktörler olarak belirtilebilir.

7. Kimyasallar ve Kimya Ürünleri Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Yunanistan kimya ve kimyasal ürünler pazarı, Türk ihracatçıları için hem doğrudan satış hem de Avrupa Birliği iç pazarına açılım açısından stratejik bir konum sunmaktadır. Ancak bu pazarda başarılı olabilmek için genel ihracat yaklaşımından ziyade alt sektör bazlı, proje odaklı ve yerel dağıtım entegrasyonuna dayalı bir strateji geliştirilmesi gerekmektedir. Özellikle endüstriyel temizlik kimyasalları, boya ve yapı kimyasalları, plastik ve polimer hammaddeleri, kozmetik hammaddeleri, tarım kimyasalları ve özel kimyasallar gibi segmentler Yunanistan'da en yüksek potansiyeli barındıran alanlardır. Bu sektörlerde talep; turizm, inşaat, tarım ve küçük ölçekli sanayi üretimi tarafından sürekli desteklenmektedir. Ayrıca AB Yeşil Mutabakatı kapsamında çevre dostu ve sürdürülebilir kimyasallara yönelik talep hızla artmaktadır, bu da Türk firmalar için yeni niş pazar fırsatları yaratmaktadır.

Yunanistan'da devam eden altyapı modernizasyon projeleri, AB fonlu renovasyon yatırımları, liman ve lojistik merkez geliştirmeleri, turizm tesislerinin yenilenmesi ve enerji verimliliği projeleri kimya ürünlerine sürekli bir talep oluşturmaktadır. Bu projeler özellikle yapı kimyasalları, endüstriyel kaplamalar, izolasyon malzemeleri, yapıştırıcılar ve temizlik kimyasalları için önemli fırsatlar sunmaktadır. Bununla birlikte Yunanistan'ın AB iç pazarı olması, Türkiye ile Gümrük Birliği kapsamında sanayi ürünlerinde gümrük vergisi avantajı sağlaması ve Pire Limanı gibi lojistik merkezler sayesinde Avrupa'ya açılan bir kapı niteliği taşıması Türk firmaları için önemli bir stratejik avantajdır. Yunanistan aynı zamanda Balkanlar ve Güneydoğu Avrupa'ya dağıtım için bir hub olarak da kullanılabilir.

Bölgesel karşılaştırma açısından Yunanistan, Romanya ve Bulgaristan ile kıyaslandığında farklı avantajlar sunmaktadır. Yunanistan, turizm kaynaklı yüksek tüketim, proje bazlı AB yatırımları ve hızlı lojistik erişim açısından öne çıkarken; Romanya daha büyük sanayi üretim hacmi ve kurumsal üretici talebi ile güçlüdür. Bulgaristan ise düşük maliyetli giriş ve operasyon avantajı sağlamakla birlikte pazar hacmi açısından daha sınırlıdır. Bu nedenle Yunanistan, hızlı giriş ve marka konumlandırma açısından daha uygun bir pazar iken, Romanya uzun vadeli sanayi odaklı büyüme, Bulgaristan ise düşük maliyetli test pazarı olarak değerlendirilebilir.

Türk firmalarının bu pazarda başarılı olabilmesi için distribütör veya yerel partner ile çalışma, ADR uyumlu lojistik altyapı kullanma, Yunanistan'da depolama veya fulfillment entegrasyonu kurma ve AB mevzuatına (REACH, CLP vb.) tam uyum sağlama gibi adımlar kritik öneme sahiptir. Ayrıca fiyat rekabeti yerine teknik satış, ürün sertifikasyonu, sürdürülebilirlik ve hızlı teslimat avantajlarının öne çıkarılması gerekmektedir. Özellikle uzun vadeli tedarik kontratları, proje bazlı satış modelleri ve özel ürün geliştirme stratejileri pazarda kalıcı başarı için belirleyici olacaktır.

Sonuç olarak Yunanistan pazarı, Türk kimya ihracatçıları için yalnızca bir satış pazarı değil, aynı zamanda Avrupa Birliği iç pazarına açılan stratejik bir giriş noktasıdır. Doğru ürün segmentasyonu, güçlü lojistik entegrasyonu ve AB uyumlu üretim yapısı ile bu pazarda sürdürülebilir büyüme ve bölgesel genişleme mümkün olmaktadır.

8. Yararlı Adresler

Kategori	Ülke	Kurum / Birlik / Fon	Web Adresi	Görev / Rol	İhracatçıya Sağladığı Faydalar
Kamu Kurumu	Türkiye	Ticaret Bakanlığı	https://www.ticaret.gov.tr	İhracat politikaları, teşvikler, ticaret anlaşmaları	İhracat teşvikleri, destek programları, ülke raporları
İhracatçı Birliği	Türkiye	İstanbul Kimyasal Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İKMİB)	https://www.ikmib.org.tr	Kimya sektör ihracatını geliştirme	Fuar desteği, alım heyetleri, pazar araştırmaları
Kamu Kurumu	Türkiye	Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM)	https://www.tim.org.tr	İhracat koordinasyonu	Sektörel raporlar, ülke analizleri, networking
STK / Oda	Türkiye	TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği)	https://www.tobb.org.tr	Ticaret ve sanayi temsil kurumu	Oda bağlantıları, iş geliştirme, ticari ağ
Kamu Kurumu	Türkiye	KOSGEB	https://www.kosgeb.gov.tr	KOBİ destek ve hibe programları	Fuar, marka, yurt dışı pazarlama destekleri
Kamu Kurumu	Türkiye	Eximbank (Türk Eximbank)	https://www.eximbank.gov.tr	İhracat finansmanı ve sigorta	Kredi, ihracat sigortası, risk azaltma
STK	Türkiye	DEİK (Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu)	https://www.deik.org.tr	İş konseyleri ve dış ticaret köprüleri	Yunanistan iş konseyi bağlantıları, B2B görüşmeler
İhracatçı Birliği	Türkiye	Ege Kimyasal Maddeler İhracatçıları Birliği	https://www.eib.org.tr	Bölgesel kimya ihracatını destekler	Ege–Yunanistan ticaret bağlantıları
Kamu Kurumu	Yunanistan	Enterprise Greece	https://www.enterprisegreece.gov.gr	Yatırım ve ihracat teşvik kurumu	Yerel partner bulma, yatırım teşvikleri, pazar bilgisi

Kategori	Ülke	Kurum / Birlik / Fon	Web Adresi	Görev / Rol	İhracatçıya Sağladığı Faydalar
Kamu Kurumu	Yunanistan	Greek Ministry of Development & Investments	https://www.mindev.gov.gr	Ekonomi ve yatırım politikaları	Mevzuat, teşvikler, sektör düzenlemeleri
Ticaret Odası	Yunanistan	Athens Chamber of Commerce and Industry (ACCI)	https://acci.gr	Atina ticaret ve sanayi odası	Yerel firmalara erişim, B2B eşleştirme
Ticaret Odası	Yunanistan	Thessaloniki Chamber of Commerce	https://www.ebeth.gr	Kuzey Yunanistan ticaret oda ağı	Selanik ve Balkan ticaret bağlantıları
Lojistik / Liman	Yunanistan	Piraeus Port Authority	https://www.pct.com.gr	Pire Limanı yönetimi	Avrupa ve Balkan dağıtım lojistik avantajı
AB Kurumu	Avrupa Birliği	European Commission – Trade	https://policy.trade.ec.europa.eu	AB ticaret politikaları	Gümrük tarifeleri, anti-dumping bilgileri
AB Fon	Avrupa Birliği	European Regional Development Fund (ERDF)	https://ec.europa.eu/regional_policy	Bölgesel kalkınma fonu	Yunanistan altyapı ve sanayi projeleri fırsatları
AB Fon	Avrupa Birliği	Horizon Europe	https://research-and-innovation.ec.europa.eu	Ar-Ge ve inovasyon fonu	Kimya Ar-Ge projeleri, işbirliği fırsatları
AB Kurumu	Avrupa Birliği	European Chemicals Agency (ECHA)	https://echa.europa.eu	REACH ve kimyasal regülasyonlar	Mevzuat uyumu, kimyasal kayıt süreçleri
AB Kurumu	Avrupa Birliği	Access2Markets	https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets	Gümrük ve ticaret veri platformu	GTİP, vergi, pazar erişim bilgileri
Lojistik / Ticaret	Yunanistan	Hellenic Logistics Association	https://www.eelag.gr	Lojistik sektör derneği	Lojistik partner bulma, dağıtım ağları
STK / İş Konseyi	Yunanistan	Greek International Business Association	https://www.seve.gr	Uluslararası iş geliştirme	Türk firmalarla B2B bağlantılar

Bu kurumlar birlikte değerlendirildiğinde:

- Türkiye tarafında İKMİB, TİM ve Eximbank ihracatın finansmanı, pazarlama ve uluslararası bağlantılar için kritik rol oynamaktadır
- Yunanistan tarafında Enterprise Greece ve ticaret odaları, yerel pazara giriş ve distribütör bulma açısından en önemli kapılardır.
- AB kurumları ise özellikle REACH uyumu, gümrük vergileri, anti-damping ve Ar-Ge fonları açısından stratejik bilgi ve finansman sağlar.
- Lojistik kurumlar (özellikle Pire Limanı ve lojistik birlikleri) Yunanistan'ı aynı zamanda Balkanlar ve AB içi dağıtım merkezi haline getirir.

9. Kaynakça

<https://www.enterprisegreece.gov.gr/en/greece-today/trade>

<https://www.ekathimerini.com/economy/1297172/the-main-pillars-of-greek-industry/>

<https://tradingeconomics.com/greece/producer-prices-in-industry-manufacture-of-chemicals-chemical-products-basic-pharmaceutical-products-pharmaceutical-preparations-eurostat-data.html>

<https://www.indexbox.io/store/greece-heterocyclic-compounds-market-analysis-forecast-size-trends-and-insights>

<https://interchim.gr/>

<https://www.quimidroga.com/en/chemical-distributor-greece/>

<https://interspec.gr/en/company/>

<https://www.quimidroga.com/en/chemical-distributor-greece/>

<https://tradingeconomics.com/greece/exports/pharmaceutical-products>

<https://www.worldstopexports.com/greeces-top-10-exports/>

<https://ko.tradingeconomics.com/greece/exports-by-category>

<https://wits.worldbank.org/trade/comtrade/en/country/GRC/year/2024/tradeflow/Exports/partner/ALL/product/382390>

<https://wits.worldbank.org/trade/comtrade/en/country/GRC/year/2024/tradeflow/Exports/partner/ALL/product/>

https://www.reddit.com/r/EU_Economics/comments/1pka0va/removed/

https://www.reddit.com/r/economy/comments/1rxyz9g/the_breakup_of_the_european_chemical_sector/

<https://www.spel.gr/index.php/elton>

<https://cefic.org/landscape-of-the-industry/greece/>

<https://europa.eu/youreurope/business/product-requirements/chemicals/registering-chemicals-reach/>
<https://www.sgs.com/en-gr/services/safety-data-sheets-support>

https://commission.europa.eu/topics/business-and-industry/doing-business-eu/eu-product-safety-and-labelling/chemicals_en

<https://www.sds-create.pl/en/cl-notifications-%E2%80%93-when-are-they-required-and-what-obligations-do-chemical-importers-have>

<https://echa.europa.eu/support/getting-started/importer>

https://www.hsa.ie/eng/your_industry/chemicals/guidance_support/role_finder_tool/do_you_import_chemicals_from_outside_the_eu_.html

<https://www.qacslab.com/our-services/biocides-testing-services/biocidal-product-compliance/>

<https://hellaschem.gr/en/consulting-services/registration-of-products-in-the-national-register-of-chemical-products-nhrf>

https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/turkiye_en

<https://echa.europa.eu/>

<https://echa.europa.eu/regulations/clp/legislation>

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2008/1272/>

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/e-commerce>

<https://unece.org/transport/dangerous-goods/adr>